

JOSVAINIŲ MIESTELIO BENDRASIS PLANAS

SPRENDINIAI

BENDROJO PLANAVIMO ORGANIZATORIUS

**KĖDAINIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**

BENDROJO PLANO RENGĖJAS

**KAUNO SĮ „KAUNO PLANAS“
DIREKTORIUS GEDIMINAS ŠINKŪNAS**

KAUNAS, 2011

JOSVAINIŲ MIESTELIO BENDROJO PLANO RENGĖJAI:

PROJEKTO VADOVAS:

PV (A 1761)	DONATAS DUOBA	_____
-------------	---------------	-------

RENGĖJAI:

PDV (22132)	AIVARAS BRAGA	_____
ARCH. (A 175)	ALVYDAS STEPONAVIČIUS	_____
INŽ.	EDITA ŠALNĖ	_____
ARCH. (A 1564)	EDMUNDAS JACKUS	_____
ARCH.	EDMUNDAS BAGUCKIS	_____
PDV (8813)	ELENA KANCLERYTĖ	_____
ARCH. (A 1760)	JURGA MISIŪNĖ	_____
ARCH. (A 1576)	LAURYNAS BYLA	_____
ARCH. (A 1707)	MARIUS IVAŠKEVIČIUS	_____
NKPS NR. (0733)	NIJOLĖ STEPONAITYTĖ	_____
PDV (17744)	ZITA NORMANTIENĖ	_____

TURINYS

IVADAS	4
1. URBANISTINĖ APLINKA	7
1.1. APSKRITIES IR RAJONO BENDRŲJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTELIO PLĖTRAI	7
1.2. MIESTELIO BENDROJO PLANO URBANISTINIAI ASPEKTAI	8
1.3. MIESTELIO TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI	9
2. SAUGOMOS TERITORIJOS IR MIESTELIO ŽELDYNŲ SISTEMA	14
2.1. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS	15
2.2. GAMTINIS KARKASAS	18
2.2.1. JOSVAINIŲ MIESTELIO GAMTINIS KARKASAS	18
2.2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ REGLAMENTAVIMAS	20
2.3. MIESTELIO ŽELDYNAI	23
3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS	23
4. SOCIALINĖ APLINKA	24
5. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA	28
6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA	30
6.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS	30
6.2. VANDUO ŽALIŲJŲ PLOTŲ LAISTYMO	31
6.3. VANDENS KIEKIAI PRIEŠGAISRINIAMS REIKALAMS	31
6.4. BUITINĖS NUOTEKOS	32
6.5. LIETAUS NUOTEKOS	33
6.6. ŠILUMOS TIEKIMAS	34
6.7. ELEKTROS TIEKIMAS	34
6.8. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS	35
6.9. ATLIKŲ TVARKYMAS	35
7. SUSISIEKIMO SISTEMA	36
8. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS	38
8.1. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI	38
8.2. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI	38
8.3. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SVARBIOMS MIESTELIO FUNKCINĖMS ZONOMS	39
9. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA	39

Grafinė dalis:

1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys M 1:5000
2. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo komunikacijos brėžinys M 1:5000
3. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys M 1:5000

IVADAS

Bendrojo planavimo objektas – Josvainių miestelio teritorija (plotas užima apie 525 ha teritoriją, kurią sudaro Josvainių miestelis ir Juodkaimių kaimas).

Bendrojo planavimo organizatorius – Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius; J. Basanavičiaus g. 36, LT-57288 Kėdainiai, tel. (8~347) 69 551, faks. (8~347) 61 125, el. paštas: administracija@kedainiai.lt, interneto svetainė www.kedainiai.lt.

Bendrojo plano rengėjai – Kauno SI „Kauno planas“, Kęstučio g. 66 A, LT-44304 Kaunas, tel. (8~37) 22 01 46, faks. (8~37) 33 77 74, el. paštas: kaunoplanas@takas.lt, interneto svetainė www.kaunoplanas.lt. Projekto vadovas Donatas Duoba.

Bendrojo plano rengimo pagrindas – Kėdainių rajono savivaldybės tarybos 2009 m. rugsėjo 25 d. sprendimas Nr. TS-295 „Dėl Josvainių miestelio bendrojo plano rengimo“.

Josvainių miestelio teritorijos bendrasis planas rengiamas vadovaujantis šiais dokumentais:

- 2009-09-25 Kėdainių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. TS-295 „Dėl Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano rengimo“;
- 2010-06-19 Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu Nr. AD-1-722 „Dėl Josvainių miestelio bendrojo plano rengimo darbų programos tvirtinimo“;
- 2010-05-24 parengtu planavimo sąlygų sąvadu Nr. 10-11;
- Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas (patvirtintas LR Seimo 2002-10-29 nutarimu Nr. IX-1154 (Žin., 2002, Nr. 110-4852));
- Kauno apskrities teritorijos bendrasis (generalinis) planas (patvirtintas LR Vyriausybės 2009-06-03 nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr.81));
- Kėdainių rajono savivaldybės bendrasis planas (patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2009 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. TS-68);
- Kėdainių rajono savivaldybės plėtros iki 2015 m. strateginis planas (patvirtintas Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2003-06-27 sprendimu Nr. BD – 7 / 248);
- Kitais planuojamoje teritorijoje galiojančiais teritorijų planavimo dokumentais;
- Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisinais dokumentais, reglamentuojančiais teritorijų planavimą.

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano **tikslai** (patvirtinti Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2009-10-23 sprendimu Nr. TS-337) yra šie:

1. Nustatyti Josvainių miestelio vaidmenį šalies ir apskrities ekonominės, socialinės, aplinkosauginės ir urbanistinės plėtros raidoje;
2. Subalansuoti miestelio teritorijos socialinės, ekonominės ir ekologinės raidos pusiausvyrą;
3. Formuoti sveiką ir harmoningą gyvenamąją, darbo ir poilsio aplinką;
4. Suformuoti gyvenamųjų erdvių ir infrastruktūros plėtros politiką;
5. Saugoti, racionaliai naudoti ir atkurti gamtos rekreacinius išteklius, gamtos ir kultūros paveldo vertybes;

6. Formuoti gamtinį karkasą, sudaryti prielaidas kraštovaizdžio ekologinei pusiausvyrai palaikyti, o nykstančiai – atkurti.
7. Miestelio teritorijas suskirstyti vadovaujantis urbanistinės darnos principais;
8. Suderinti fizinių ir juridinių asmenų ar jų grupių, visuomenės, rajono savivaldybės ir valstybės interesus dėl teritorijų ir atskirų sklypų pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirties bei būdo;
9. Numatyti optimalias apgyvendinimo struktūros plėtojimo kryptis, gyventojų demografinės prognozes;
10. Numatyti inžinerinės ir susisiekimo komunikacijų infrastruktūros pusiausvyrą, darną su gyvenamąja aplinka;
11. Sudaryti sąlygas investicijoms socialinėje ekonominėje miestelio veikloje;
12. Išryškinti miestelio privalumus, parodyti ekonominės ir socialinės plėtros galimybes.

Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. AD-1-722 „Dėl Josvainių miestelio bendrojo plano rengimo darbų programos tvirtinimo“ patvirtino Josvainių miestelio bendrojo plano darbų programą. Šioje programoje nurodyti bendrojo planavimo uždaviniai apimantys pagrindines nuostatas, išorės aplinką, gamtinę aplinką ir išteklius, ekonominę raidą, socialinę raidą, apgyvendinimo sistemą, kultūros vertybes, susisiekimo sistemą, komunalinę ir inžinerinę infrastruktūrą.

Josvainių miestelio bendrasis planas yra urbanistinės plėtros dokumentas, nustatantis Josvainių miestelio strategines plėtros kryptis teritorijos panaudojimo požiūriu.

Josvainių miestelio bendrasis planas skiriamas:

Rajono savivaldybei – priskirtosioms funkcijoms vykdyti, savivaldybės socialinei, susisiekimo, inžinerinei infrastruktūrai, gyvenamosios statybos plėtrai ir įvairios ūkinės veiklos teritorijoms planuoti, saugomų teritorijų naudojimui ir priežiūrai apibrėžti.

Investuotojams – planai nurodys miestelių teritorijų tinkamumą ir patrauklumą įvairioms veiklos sritims vystyti.

Bendruomenei – planai padės suvokti miestelių plėtros perspektyvą, daryti įtaką urbanistinei plėtrai, dalyvauti planavimo procese.

Planuotojams – leis kryptingai rengti žemesnio lygmens detaliuosius ir specialiuosius planavimo dokumentus, išvengti jų tarpusavio prieštaravimų.

Pagal Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisykles (Žin., 2004, Nr. 83-3029) patvirtintas bendrasis planas įsigalioja kitą dieną po to, kai vietinėje spaudoje paskelbiamas savivaldybės tarybos sprendimas dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo, jeigu pačiame sprendime nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Įsigaliojus bendrajam planui, netenka galios ankstesnis bendrasis planas (jo sprendiniai).

Bendrojo plano sprendiniai rengiami 10 metų laikotarpiui. Savivaldybės tarybos sprendimu jų galiojimas gali būti pratęstas, bet ne ilgiau kaip 4 metams.

Bendrojo plano pakeitimai rengiami, derinami ir tvirtinami ta pačia tvarka kaip ir Bendrasis planas. Bendrųjų planų sprendiniai nekeičiami:

- jei šių planų gyvenamosios, visuomeninės, pramonės ir sandėliavimo, inžinerinės infrastruktūros bei komercinės paskirties teritorijose numatomi kito naudojimo būdo (negu galimas ar pažymėjimu nustatytas) žemės sklypai sudaro **ne daugiau kaip 20 %** bendro konkrečios teritorijos pažymėto ploto. Jei Bendrajame plane yra kelios vienodos paskirties teritorijos, tai 20 % skaičiuojami atskirai kiekvienai teritorijai, jų nesumuojant;
- kai keičiamas taršių gamybinės paskirties objektų žemės sklypo naudojimo būdas, nesukeliant neigiamų pasekmių gyvenimo ir aplinkos kokybei. Šių objektų sąrašą

su nurodytais objektų pavadinimais ir tiksliais adresais tvirtina savivaldybės taryba.

Bendrųjų planų sprendinių pakeitimai (vienu metu keičiamų sprendinių kiekis nėra ribojamas) gali būti daromi ne dažniau kaip vieną kartą per metus.

Vadovaujantis Kėdainių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010 m. birželio 19 d. įsakymu Nr. AD-1-722 patvirtinta Josvainių miestelio bendrojo plano rengimo darbų programa ir *Miestų ir miestelių bendrųjų planų rengimo taisyklėmis* patvirtintomis LR aplinkos ministro 2004-05-07 įsakymu Nr. D1-263 (Žin., 2004, Nr. 83-3029; 2006, Nr. 145-5559; 2011, Nr. 37-1773) konkretizuojant bendrojo plano sprendinius parengti šie brėžiniai:

1. Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys M 1:5000
2. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiekimo komunikacijos brėžinys M 1:5000
3. Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimo brėžinys M 1:5000

1. URBANISTINĖ APLINKA

Josvainių miestas yra įsikūręs pietvakarių Lietuvoje, Kauno apskrityje, Kėdainių rajono savivaldybės teritorijoje.

Miestelis išsidėstęs kairiajame Šušvės krante, prie kelio Kėdainiai – Cinkiškiai. Iki rajono centro Kėdainių – 10 km, o Kaunas – vienas metropolinių šalies centrų – pasiekiamas per pusvalandį. Be to gerais autokeliais nesunkiai pasiekiami Vilnius ir Lietuvos pajūris.

Prie Josvainių yra Šušvės kraštovaizdžio draustinis, į šiaurę nuo miestelio – Josvainių miškai. Josvainių miestas nusidriekęs pagal svarbų šalies gamtinio karkaso – Šušvės upės slėnį.

Miestelio geografinę padėtį galima apibrėžti kaip ypač dėkingą. Nesunku naudotis gretimų didžiųjų miestų išvystyta darbo ir įvairaus aptarnavimo struktūra. Josvainiai patogi vieta ne tik gyventi, kultivuoti žemės ūkį, ypač ekologišką, bet ir užsiimti tautos kultūros, kulinarijos paveldu, vandens turizmo organizavimu ir daugeliu kitų veiklos būdų. Be to gerais autokeliais nesunkiai pasiekiami Vilnius ir Lietuvos pajūris.

Miestelis pasižymi aukštu architektūrinio – miestovaizdinio suvokimo lygmeniu. Jo identitetą sudaro miestelio panoramos dominantė – Visų Šventųjų bažnyčia, Šušvės slėnis, smulki, jauki gyvenamos struktūros morfologinė sandara, sezoniniai vaisių – daržovių turgeliai pagal pagrindines gatves.

1.1. APSKRITIES IR RAJONO BENDRŲJŲ PLANŲ ĮTAKA MIESTELIO PLĖTRAI

Kauno apskrities bendrajame (generaliniame) plane (patvirtintas 2009-06-03, Nr. 672 (Žin., 2009, Nr. 81-3372)) Kėdainiai žymimi kaip esamas palaikomas urbanistinis centras. Nesant numatytos urbanizacijos šalia urbanizuotų teritorijų, nauja statyba galima šių teritorijų ribose arba šių teritorijų kaimynystėje kur leidžia esama inžinerinė ir socialinė infrastruktūra. Numatoma teritorijos plėtra turi būti nustatoma detalesniais, žemesnio lygmens planavimo dokumentais, detaliai išanalizavus esamą situaciją ir konkrečias plėtos galimybes bei jos poreikį, tačiau urbanizuotas teritorijas plečiant ne daugiau kaip 30 proc. esamos teritorijos.

Josvainiuose, kaip seniūnijų centre – seniūnijų teritorijose – prioritetas teikiamas šių centrų vystymui. Intensyviausia urbanizacija turėtų vykti prie šių centrų, jei nėra numatyta plėtos prioriteto kitose teritorijose.

Kauno apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane numatytos IB kategorijos tarptautinės urbanistinės integracijos ašys formuojamos esamų tarptautinių transporto koridorių pagrindu. Šios ašys, formuojamos magistralinių ir krašto kelių pagrindu, turėtų užtikrinti metropolinių ir regioninių centrų sąveiką, skatinti jų poveikio zonoje esančių lokalinių centrų plėtrą.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane (patvirtintas 2009-02-27, Nr. T-43) numatyta gerinti gyvenimo kokybę. Laikoma, kad gerėjant gyvenimo kokybei didės poreikis naujų individualių gyvenamųjų namų statybai gražesnėje aplinkoje. Tam tinkamiausios teritorijos numatomos daugiausiai apie Kėdainių miestą ir tris satelitinius miestelius – Dotnuvą – Akademiją, Josvainius ir Aristavą.

Kėdainių rajono BP socialinėje dalyje, pagal Kėdainių rajono socialinę-ekonominę struktūrą, Josvainiai priskiriami **b** kategorijai, kuri turi ypatingai didelį plėtos potencialą ir kurioje reikia stiprinti socialinę sritį.

Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrajame plane numatyti teritorinės plėtos prioritetai, skirti Kėdainių miesto ir miestelių (gyvenviečių) vystymui, kur tuo tarpu galima tikėtis pilnesnio viešo ir inžinerinio aptarnavimo. Prioritetai darniai plėtrai, teritoriniam vystymui skirtingi.

Josvainiai – aukšto savivaldybės rėmimo prioritetinė teritorija ir patenka į **b** kategoriją. Šias teritorijas Kėdainių rajono BP siūloma konsoliduoti su artimiausiomis gyvenamosiomis vietovėmis ir jų prijungimo racionalumą numatoma patikslinti rengiant Kėdainių miesto bendrąjį planą.

b kategorijos centrai turi galimybę plėtoti pramonę ir verslą, taip pat pagrindines gyventojų kultūrinio – buitinio aptarnavimo įstaigas bei įmones.

Vietiniai **b** kategorijų centrai atrinkti remiantis turimu socialiniu ekonominiu potencialu, tradicine vietovių reikšme, tolygia centrų sklaida rajono teritorijoje ir priimtinu jų pasiekiamumu aplinkinių vietovių gyventojams. Vietiniams **b** kategorijų centrams teikiamas kokybinės ir kiekybinės plėtros prioritetas. Kokybinę plėtrą turėtų inicijuoti ir vykdyti rajono savivaldybės Taryba, administracija ir jos bei valstybės tarnybos. Vietinių **b** kategorijų centrų socialinę ir ekonominę bazę sudaro esamos ir plėtojamos švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigos, kuriose dirbtų 60–70 rajono aukštos kvalifikacijos specialistų ir personalo, su tinkamo lygio technine įranga. Šiuose centruose turėtų būti koncentruojamos materialinės investicijos, apjungiamos lėšos skirtos teritorijos priežiūrai ir inžinerinių sistemų naudojimui. Minimalus vietinių centrų privalomo institucinio aprūpinimo įstaigų sąrašas: mokykla, medicinos ir priešmokyklinės įstaigos, globos ir rūpybos tarnybos, gaisrinė, policija, greitoji medicininė pagalba, įvairios techninės komunalinės ūkio tarnybos.

Vietinių **b** centrų plėtroje privalomąją savivaldybės dalį sudaro:

- Socialinis būstas, kurio dalis bendroje rajono būsto struktūroje turėtų sudaryti 5–10 proc. Šis būstas skiriamas ne vien socialiai remtiniams žmonėms, bet ir tiems vyresnio amžiaus vienišiams gyventojams, kurių būstas kaimuose, vienkiemiuose yra nesaugus, sunkiai parduodamas ir kuriems reikalinga parama bei globa;
- Aukštos kokybės būstas, kuris būtų finansuojamas privačių specialistų, kurių darbu suinteresuoti vietiniai centrai – lėšomis ir kurio statybai savivaldybė teiktų paramą, pagalbą ir pan;
- Inžineriniai tinklai, gatvės, atliekų surinkimo sistemų, jų plėtra, modernizavimas, naudojimas ir priežiūra;
- Viešojo transporto sistemos vystymas, jos aptarnavimo lygio ir kokybės užtikrinimas;
- Galimiems investuotojams (pramonė, transportas, sandėliavimas, medicinos, prekybos ir kt. paslaugos) parengta pasiūlos investuoti sistema, kurią sudarytų iš anksto paruošti objektai (sklypai, pastatai) ir aiškiai apibrėžtos sąlygos bei reikalavimai ir t. t.

1.2. **MIESTELIO BENDROJO PLANO URBANISTINIAI ASPEKTAI**

Josvainių miestelio bendrojo plano sprendiniai nurodo miestelio vystymosi kryptis ir teritorinės plėtros prioritetus iki 2021 m. Bendrojo plano sprendiniai užtikrina pradėtų planavimo darbų ir statybų tęstinumą, garantuoja investicijų stabilumą.

Bendras planas – svarbiausias miestelio teritorijų planavimo dokumentas, sprendžiantis darnaus vystymosi uždavinius, įgyvendinantis miestelio viziją ir plėtros prioritetus.

Josvainių miestelio bendras planas yra kompleksinis teritorijų planavimo dokumentas, kuriame nustatyti miestelio teritorijos planinės ir erdvinės struktūros vystymo principai, teritorijos naudojimo funkciniai prioritetai bei bendrieji teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos reglamentai.

Bendrojo plano sprendiniuose nenagrinėjami atskiri sklypai. Pavienių sklypų žemės naudojimo režimai bei tvarkymo ir apsaugos reglamentai nustatomi žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose – teritorijos specialiuose ar detaliuose planuose.

Bendrojo plano sprendiniai parengti pagal miestelio teritorijos vystymo koncepciją, patvirtintą Kėdainių rajono savivaldybės Tarybos 2011 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. TS-378. Patvirtintoje bendrojo plano ilgalaikėje koncepcijoje svarbiausiomis miestelio plėtros gairėmis reikėtų laikyti:

- Bendrojo plano sprendiniai privalo atsakyti optimistiniam miestelio plėtros scenarijui. Miestelio vizija pagal šią koncepciją būtų ne kiekybinė – teritorinė plėtra, bet miestelio terpės kokybės gerinimas. Tam reikia sutvarkyti inžinerinę infrastruktūrą. Vandens ir nuotėkų tinklai turi pasiekti daugumą pastatų. Gatvės turi būti kokybiškos dangos, su šaligatviais.
- Siūloma skatinti darbo vietų kūrimą. Tai galėtų būti nedidelės tradicinių metalo, keramikos gaminių, suvenyrų, kulinarinio paveldo gamyklėlės, siuvyklos, mezgyklos ir t.t. Svarbu, kad būtų nedideli, neaukšti pastatai, nesiskiriantys iš bendro konteksto.
- Prioritetai teikiami: *gyvenimo kokybei* – tai modernūs namų kvartalai, su visa būtina inžinerine infrastruktūra, geras visuomeninis aptarnavimas, patrauklus miestelio centras, geri transportiniai ryšiai su darbovietėmis ir metropoliniais centrais, periodiškai vykstantys kultūros, pramogų renginiai; *žmogaus ir aplinkos darnai* – tai esamo kultūros paveldo, esamos urbanistinės struktūros vystymo galimybių panaudojimas, gamtinio karkaso saugojimas, gausinimas ir panaudojimas. Paupių parkų įrengimas, Šušvės vandens turizmo, pramogų vystymas. Apsauginių želdynų gausinimas.
- Bendrajame plane numatoma miestelio ribų korektūra pietvakarinėje dalyje, prijungiant prie Josvainių miestelio Juodkaimių kaimą. Remiantis Kėdainių rajono savivaldybės teritorijos bendrojo planu, detalizuojamos jame numatytos kitos paskirties teritorijos, numatant jų įsisavinimo eiliškumą.
- Miestelio centre siūlomos įvairios aplinkos kokybės gerinimo priemonės. Bus siekiama spręsti susikaupusias miestelio urbanistines problemas: transporto srautų reguliavimo, miestelio centro gyvinimo ir architektūrinės išvaizdos gerinimo, gyvenamosios aplinkos kokybės gerinimo, kultūros paveldo vertybių puoselėjimo, gamtinio karkaso teritorijų išsaugojimo ir panaudojimo miestelio želdynų sistemai formuoti, inžinerinio aprūpinimo.
- Įvertinant prastą viešųjų erdvių seniūnijos kaimiškojo regiono centre situaciją, miestelio centre siūloma suformuoti aikštę. Tam palanki vieta – miestelio centre, šalia kultūros namų esanti rekreacinio miško – parko teritorija. Miestelio bendrą vaizdą gadina netvarkinga miestelio centrinė dalis. Vietoje esamų apleistų pastatų, žemės ūkio paskirties teritorijų, garažų galėtų atsirasti komercinės, visuomeninės paskirties objektų. Tokiu būdu šalia kultūros namų, parko bei naujos aikštės atsiradę nauji traukos centrai suformuotų miestelio centrą.
- Gamtinį miestelio karkasą sudarantis Šušvės upelis traktuojamas žaliaja miestelio ašimi, skirtas pėsčiųjų eismui, galimai rekreacijai, poilsiui vystyti.

Planuojamos Josvainių miestelio urbanistinės struktūros įgyvendinimas yra ilgas miestelio plėtros rezultatas, o jos tolimesnė kaita priklausys nuo ateities visuomeninių, socialinių ir ekonominių procesų.

1.3. MIESTELIO TERITORIJOS NAUDOJIMO REGLAMENTAI

Bendrojo plano sprendiniuose miestelio teritorija suskirstyta pagal prioritetinius žemės naudojimo interesus, išskiriant kiekvienai teritorijai nustatytą vyraujančią funkciją. Planuojant atskirų teritorijų naudojimo kryptis, atsižvelgiama į tai, kokia veikla šioje teritorijoje turėtų dominuoti.

Bendrojo plano sprendiniai nurodo Josvainių miestelio teritorijos funkcines zonas, kuriose nustatyta galima žemės naudojimo paskirtis ir žemės naudojimo būdai bei užstatymo intensyvumo ir aukštingumo reglamentai. Planuojamos funkcinės zonos ir nustatyti šių zonų tvarkomieji reglamentai pavaizduoti Josvainių miestelio bendrojo plano sprendinių pagrindiniame brėžinyje (1 brėžinys „Žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinys“).

Funkcinės zonos apima atskiras miestelio dalis, pasižyminčias gamtinės aplinkos ir urbanistinių sąlygų bei prioritetinių teritorijos funkcinių interesų panašumu. Sprendiniai nustato esminius funkcinių zonų vystymo ar plėtros principus, formuojančius subalansuotą polifunkcinį miestelio atskirų kvartalų užstatymą.

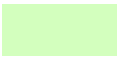
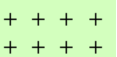
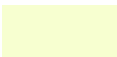
Konkretizuojant sprendinius, miestelio funkcinės zonos detalizuotos į smulkesnius teritorinius vienetų, kuriems nurodoma galima vystymo strategija bei specialieji reglamentai.

Josvainių miestelio sprendiniuose taikomas polifunkcinio zonavimo metodas, kai miestelio teritorija dalinama į funkcinių prioritetų zonas, išskiriant vyraujančią žemės naudojimo funkciją. Vyraujanti (dominuojanti) funkcija reiškia, kad teritorijoje pirmiausia numatoma vystyti nurodytą veiklą ir kitos galimos veiklos rūšys negali šiai veiklai daryti neigiamo poveikio. Vyraujanti funkcija nustatyta pagrindiniame brėžinyje parodytai funkciniai zonai, kuri išskiriama spalva, o ne nagrinėjamam rajonui. (žr. 1 lentelę).

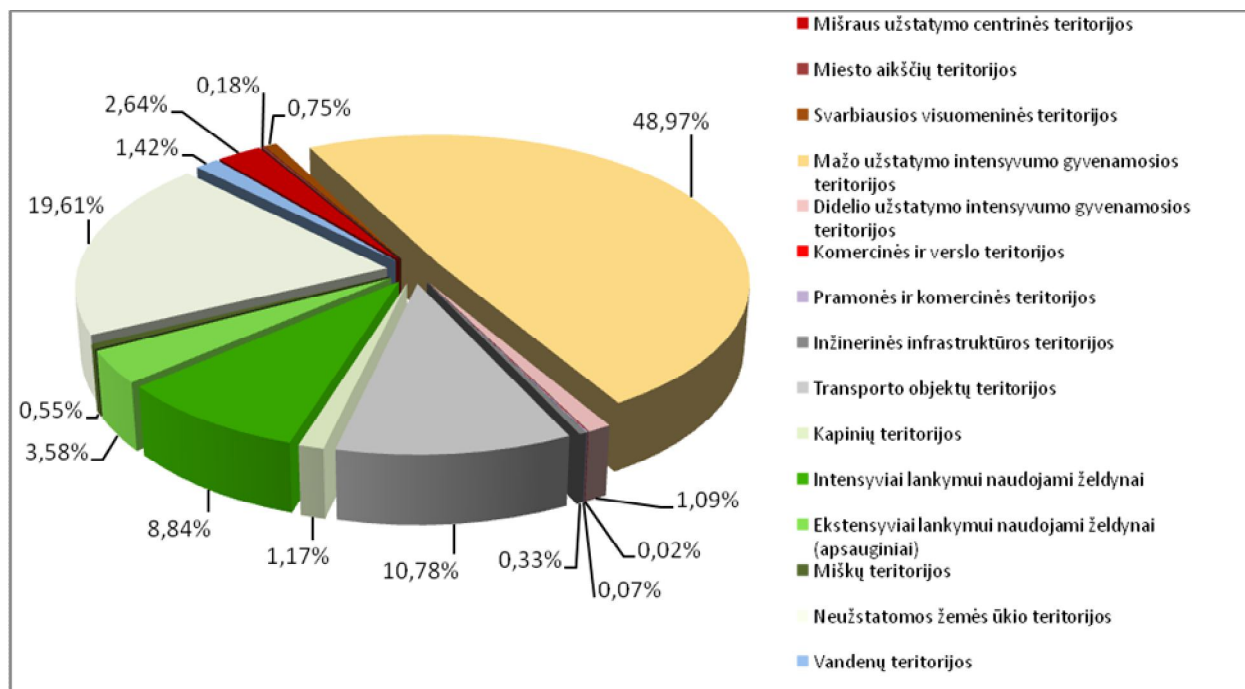
1 lentelė. Teritorijų naudojimo tipai ir jų reglamentavimas

G-kodas	Pavadinimas	Teritorijos aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
URBANIZUOJAMOS TERITORIJOS				
Nt 1 	Mišraus užstatymo centrinės teritorijos	Mišraus užstatymo miestelio centro ir kitų lokalių centrų teritorijos, kuriose vyrauja komercinė, visuomeninė ir gyvenamoji statyba ir kurioms keliama ypatingi reikalavimai pastatų ir jų aplinkos architektūrinei kokybei	Kitos paskirties žemė: gyvenamosios teritorijos; visuomeninės paskirties teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; rekreacinės teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 1,0 / iki 15 m
Nt 2 	Miesto aikščių teritorijos	Svarbių miestelio viešųjų erdvių teritorijos	Kitos paskirties žemė: bendro naudojimo teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos.	-
Nt 3 	Svarbiausios visuomeninės teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja visuomeninės ir socialinės svarbos objektai (švietimo, medicinos, viešo administravimo)	Kitos paskirties žemė: visuomeninės paskirties teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.	Iki 1,0 / iki 15 m

G-kodas	Pavadinimas	Teritorijos aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
Nt 4 	Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja mažaaaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra	Kitos paskirties žemė: <i>vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos; visuomeninės paskirties teritorijos komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	Teritorijos užstatymo intensyvumas ne daugiau kaip 0,5 / iki 12 m
Nt 5 	Neprioritetinės gyvenamosios teritorijos (rezervinės)	Teritorijos, kuriose vyrauja mažaaaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra	Žemės ūkio paskirties žemė; Kitos paskirties žemė: <i>vienbučių ir dvibučių gyvenamųjų pastatų statybos; visuomeninės paskirties teritorijos komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	Teritorijos užstatymo intensyvumas ne daugiau kaip 0,5 / iki 12 m
Nt 6 	Didelio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja daugiaaukštė gyvenamoji statyba kartu su reikalinga socialine, komercine, paslaugų ir pan. infrastruktūra	Kitos paskirties žemė: <i>daugiabučių gyvenamųjų pastatų ir bendrabučių statybos; visuomeninės paskirties teritorijos; komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	iki 1,0 / iki 17 m
Nt 7 	Komercinės ir verslo teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja verslo objektai, darbo vietos, prekyba, paslaugos	Kitos paskirties žemė: <i>komercinės paskirties objektų teritorijos; inžinerinės infrastruktūros teritorijos; visuomeninės paskirties teritorijos; bendro naudojimo teritorijos; atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	iki 1,0 / iki 15 m

G-kodas	Pavadinimas	Teritorijos aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
Nt 8 	Pramonės ir komercinės teritorijos	Teritorijos, kuriose vyrauja gamyba, sandėliavimas, verslas, darbo vietos.	Kitos paskirties žemė: <i>komercinės paskirties objektų teritorijos;</i> <i>pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos;</i> <i>inžinerinės infrastruktūros teritorijos;</i> <i>bendro naudojimo teritorijos;</i> <i>atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	iki 1,0 / iki 15 m
Nt 9 	Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	Teritorijos inžinerinei infrastruktūrai	Kitos paskirties žemė: <i>inžinerinės infrastruktūros teritorijos;</i> <i>komercinės paskirties objektų teritorijos</i> <i>atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	-
Nt 10 	Transporto objektų teritorijos	Teritorijos miestelio gatvėms, keliams, susisiekimo objektams	Kitos paskirties žemė: <i>inžinerinės infrastruktūros teritorijos;</i> <i>komercinės paskirties objektų teritorijos</i> <i>atskirųjų želdynų teritorijos.</i>	-
Neurbanizuojamos teritorijos				
Nt 11 	Rekreacinės teritorijos	Rekreacijai skirtos, neurbanizuojamos teritorijos	Kitos paskirties žemė: <i>rekreacinės teritorijos.</i>	iki 0,5 / iki 10 m
Nt 12 	Kapinių teritorijos	Kapinėms skirtos teritorijos	Kitos paskirties žemė: <i>bendro naudojimo teritorijos.</i>	-
Nt 13 	Intensyviai lankymui naudojami želdynai	Rekreaciniai želdynai, miestelio parkai ir skverai	Kitos paskirties žemė: <i>atskirųjų želdynų teritorijos;</i> <i>bendro naudojimo teritorijos;</i> <i>inžinerinės infrastruktūros teritorijos.</i>	-
Nt 14 	Ekstensyviai lankymui naudojami želdynai (apsauginiai)	Miestelio apsauginiai želdynai, nepritaikomi lankymui	Kitos paskirties žemė: <i>atskirųjų želdynų teritorijos;</i> <i>bendro naudojimo teritorijos;</i> <i>inžinerinės infrastruktūros teritorijos.</i>	-
Nt 15 	Miškų teritorijos	Miškų ūkio paskirties žemė	Miškų ūkio paskirties žemė	-
Nt 16 	Žemės ūkio teritorijos	Žemės ūkyje naudojamos teritorijos	Žemės ūkio paskirties žemė	-

G-kodas	Pavadinimas	Teritorijos aprašymas	Galimos pagrindinės tikslinės žemės naudojimo paskirtys ir naudojimo būdai	Užstatymo intensyvumas / aukštingumas
Nt 17 	Vandenių teritorijos	Vandenys: ežerai, tvenkiniai, upės	Vandens ūkio paskirties žemė	-

1 pav. Siūlomose Josvainių miestelio teritorijos ribose planuojamų teritorijų balansas.

2 lentelė. Siūlomose Josvainių miestelio teritorijos ribose planuojamų teritorijų balansas.

Tikslinė žemės naudojimo paskirtis, naudojimo būdas, pobūdis	Plotas, m ²
Mišraus užstatymo centrinės teritorijos	93010
Miesto aikščių teritorijos	6376
Svarbiausios visuomeninės teritorijos	26377
Mažo užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	1726225
Didelio užstatymo intensyvumo gyvenamosios teritorijos	38423
Komercinės ir verslo teritorijos	699
Pramonės ir komercinės teritorijos	2550
Inžinerinės infrastruktūros teritorijos	11555
Transporto objektų teritorijos	380120
Kapinių teritorijos	41275
Intensyviai lankymui naudojami želdynai	311650
Ekstensyviai lankymui naudojami želdynai (apsauginiai)	126077
Miskų teritorijos	19430
Neužstatomos žemės ūkio teritorijos	691415
Vandenių teritorijos	49951

Rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus, miestelio bendrojo plano sprendiniai (funkcinių zonų ribos, susisiekimo ir inžinerinės infrastruktūros trasos) tikslinami pagal specifinius gamtinius ir urbanistinius teritorijų požymius, ypatingą svarbą teikiant gamtos ir kultūros paveldo apsaugai.

Ypatingos urbanistinės situacijos atveju, atlikus planuojamos veiklos bei planuojamų užstatymo reglamentų pagrindimą ir pritarus savivaldybės tarybai, galimi reglamentų pakitimai (aukštingumo, užstatymo intensyvumo padidinimas). Atitinkamai, atsižvelgiant į urbanistinę situaciją ir diktuojamas aplinkos sąlygas, numatyti užstatymo reglamentai gali būti griežtinami.

2. SAUGOMOS TERITORIJOS IR MIESTELIO ŽELDYNŲ SISTEMA

Saugomos teritorijos steigiamos siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), kraštovaizdžio ir biologinę įvairovę, užtikrinti kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtos išteklių subalansuotą naudojimą ir atkūrimą, sudaryti sąlygas pažintiniam turizmui, moksliniams tyrimams ir aplinkos būklės stebėjimams, propaguoti gamtos ir kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes).

Saugomų teritorijų sistemą sudaro:

- *Konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriami rezervatai, draustiniai ir paveldo objektai);
- *Atkuriamosios apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriami atkuriamieji sklypai, genetiniai sklypai);
- *Ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos* (priskiriamos ekologinės apsaugos zonos);
- *Kompleksinės saugomos teritorijos* (priskiriami: valstybiniai parkai – nacionaliniai ir regioniniai parkai, biosferos stebėsenos (monitoringo) teritorijos – biosferos rezervatai ir biosferos poligonai).

Iš visų LR Saugomų teritorijų įstatyme (Žin., 2001, Nr. 108-3902), nurodytų saugomų teritorijų tipų Josvainių miestelyje yra konservacinės apsaugos prioriteto teritorija (į ją patenka Šušvės kraštovaizdžio draustinis), ekologinės apsaugos zonų: bendrosios ekologinės apsaugos (požeminių vandenų (vandenviečių), paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų), sanitarinės apsaugos (gamybinių ir komunalinių objektų, žemės ūkio įmonių bei kitų ūkio ir infrastruktūros objektų) apsaugos zonos bei gamtinio karkaso teritorijos.

Šušvės kraštovaizdžio draustinis – savivaldybės kraštovaizdžio draustinis Kėdainių rajono pietinėje dalyje, Josvainių seniūnijoje, apimantis Šušvės slėnį nuo Macgalių kaimo iki Angirių užtvankos. Saugoma teritorija įsteigta 1992 m., skirta apsaugoti gamtiniam kompleksui – miškui, lankoms ir upės natūraliai vagai. Vaga vingiuota, nemažai senvagių. Upės šlaitai statoki, vietomis skardingi.

Josvainių miestelio bendrasis planas rengiamas vadovaujantis LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 1993, Nr. 63-1188; 2001, Nr. 108-3902) bei kraštovaizdžio draustinio reglamentu. Šušvės kraštovaizdžio draustinio teritorijoje nauja urbanizuota plėtra nenumatoma.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos buvo nustatytos remiantis *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašu* (Žin., 2007, Nr. 23-892)

Paviršinio vandens telkinių apsaugos juostos bei svarbiausios sanitarinės apsaugos zonos buvo įtrauktos į miestelio bendrąjį planą taip, kaip tai nurodyta jas reglamentuojančiuose teisės aktuose.

2.1. EKOLOGINĖS APSAUGOS ZONOS

Iš šių apsaugos zonų Josvainių miestelio urbanistinei struktūrai didelę reikšmę turi vandenvietės ir paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos ir juostos. Be *Saugomų teritorijų įstatymo*, šias teritorijas reglamentuoja *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašas* (Žin., 2007, Nr. 23-892) bei *Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos* (Žin., 1992, Nr.22-652, aktuali redakcija 2011-07-07).

Požeminių vandens telkinių (vandenviečių) sanitarines apsaugos zonas sudaro trys juostos, kurios nustatomos kiekvienai požeminio vandens vandenvietei atskirai, vadovaujantis požeminio vandens vandenviečių ir vandentiekio vamzdinių sanitarinių apsaugos zonų projektavimo ir priežiūros higienos normomis bei taisyklėmis HN 44-1993. Kadangi Josvainių miestelyje esančiai vandenvietei nėra nustatyta sanitarinė apsaugos zona, todėl vadovaujantis *Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis*, siūloma, kad veikiančio gruntinio horizonto gręžinio griežtojo režimo juosta būtų 50 metrų, o giliau slūgsančių vandeningų horizontų gręžinio - 30 metrų.

Pagal *Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas*, pirmojoje (griežtojo režimo) požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje draudžiama statyti gyvenamuosius ir visuomeninius pastatus, gyventi žmonėms; verstis intensyviaja žemdirbyste; vykdyti statybos darbus nesusijusius su vandens tiekimu — ši teritorija bendrojo plano žemės naudojimo ir apsaugos reglamentų brėžinyje ir yra vaizduojama kaip inžinerinės infrastruktūros teritorija, skirta vandenvietei eksploatuoti. Antrojoje ir trečiojoje požeminių vandens telkinių (vandenviečių) juostoje gyvenamųjų ir kitų pastatų statyba galima, išskyrus degalines ir panašius taršius objektus kaip nurodyta *Specialiosiose žemės ir miško naudojimo sąlygose*.

Bendrojo plano rengimo ribose, paviršinio vandens telkinių apsaugos zonas turi Šušvė (200 m į abi puses nuo kranto už miestelio ribų).

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų plotis miestų ir miestelių teritorijose prie visų paviršinių vandens telkinių zonų plotis lygus tokiems paviršiniams vandens telkiniams nustatomų apsaugos juostų pločiui. Taip pat mažų vandens telkinių (ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 2 ha, ir prie visų kanalų) apsaugos zonos sutampa su apsaugos juostomis.

Kadangi Josvainių miestelio teritorija bendruoju planu buvo koreguojama ir plečiama miestelio administracinė riba, tai atitinkamai buvo sumažintos paviršinio vandens telkinių apsaugos zonos tose teritorijose, kurios pateko į naują miestelio ribą.

Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrantės apsaugos juostų nustatymo tvarką tvirtina Vyriausybės įgaliota institucija, o apsaugos reglamentus — Vyriausybė. Apsaugos reglamentuose nustatomi atstumai nuo vandens telkinio kranto įvairios paskirties statiniams statyti, želdinių tvarkymo reikalavimai.

Pagal *Saugomų teritorijų įstatymą*, **paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose** draudžiama:

- 1) lieti srutas arba skystą mėšlą neįterpiant į gruntą;
- 2) įrengti kapines, sąvartynus;
- 3) statyti pastatus potvynių užliejamose teritorijose (išskyrus jose esančias sodybas) bei vandens telkinių šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 10 laipsnių;
- 4) keisti esamą užstatymo liniją, rekonstruojant ar perstatant statinius esamose ir buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai

- sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), išskyrus atvejus, numatytus teritorijų planavimo dokumentuose;
- 5) statyti vagonėlius paežerėse, paupiuose, miškuose, kitose vietose.

Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos taip pat nurodo, kad paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose **draudžiama statyti pramonės įmones**, cechus, nuodingųjų chemikalų, trąšų sandėlius bei aikšteles, pavojingų atliekų surinkimo punktus, naftos produktų sandėlius, degalines, mechanines remonto dirbtuves bei technikos aikšteles, taip pat kitus objektus, galinčius turėti neigiamos įtakos gamtinei aplinkai, nesuderinus šio klausimo su Aplinkos ministerija (tačiau visais atvejais atstumai nuo šių objektų iki vandens telkinio kranto linijos turi būti **ne mažesni negu 100 metrų** iki vandens telkinio kranto linijos arba 50 metrų — nuo terasos šlaito briaunos (bet visais atvejais — potvynio metu neužliejamoje teritorijoje) bei **50 metrų** nuo kranto šlaito viršutinės briaunos, kai vandens telkiniams — sureguliuotoms upėms ir kanalams, kurių baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. kilometrų, ir ežerams bei tvenkiniams, kurių plotas mažesnis kaip 0,5 hektaro — nustatytos **tik pakrantės apsaugos juostos**.

Taip pat **draudžiama statyti naujus gyvenamuosius namus**, vasarnamius, ūkininko ūkio ir kitus pastatus **už miestų, miestelių ir kaimų ribų** arčiau kaip **100 metrų** iki vandens telkinio kranto linijos arba 50 metrų — nuo terasos šlaito briaunos (bet visais atvejais — potvynio metu neužliejamoje teritorijoje) bei **50 metrų** nuo kranto šlaito viršutinės briaunos, kai vandens telkiniams — sureguliuotoms upėms ir kanalams, kurių baseino plotas mažesnis kaip 10 kv. kilometrų, ir ežerams bei tvenkiniams, kurių plotas mažesnis kaip 0,5 hektaro — nustatytos **tik pakrantės apsaugos juostos**.

Esamose sodybose mažesniu atstumu gali būti statomas ir rekonstruojamas gyvenamasis namas bei jo priklausiniai.

Paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos Josvainių miestelio teritorijos bendrajame plane buvo parodytos, kaip nustatyta *Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos apraše*.

Apsaugos juostos išorinė riba turi būti nustatoma nuo pakrantės šlaito, o kai pakrantės šlaito nėra, — nuo kranto linijos tokiais atstumais: prie ilgesnių kaip 10 km upių ir ant tokių upių įrengtų tvenkinių bei prie ežerų ir tvenkinių, kurių plotas didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas didesnis kaip 2 ha:

- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio/polinkio kampas iki 5° – 5 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio/polinkio kampas nuo 5° iki 10° — 10 m;
- kai pakrantės žemės paviršiaus vidutinis nuolydžio/polinkio kampas 10° ir didesnis — 25 m.

Prie 10 km ir trumpesnių upių, ežerų ir tvenkinių, kurių plotas ne didesnis kaip 0,5 ha, dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių, kurių plotas 0,1–2 ha, bei prie visų kanalų apsaugos juosta nustatoma **du kartus mažesniu atstumu** nei nurodyta aukščiau.

Miestų ir miestelių teritorijose prie paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos nustatomos vadovaujantis šiomis nuostatomis: gyvenamosiose teritorijose — aukščiau nurodyti atstumai **didinami 2 kartus**. Tačiau užstatytose miestų dalyse (išskyrus infrastruktūros, pramonės ir sandėlių teritorijas, kur apsaugos juostų atstumai didinami 3 kartus), kai prie paviršinio vandens telkinio yra įrengta arba numatoma įrengti bendro naudojimo krantinę ir/arba kitą viešą rekreacinę įrangą (statinius), — apsaugos juostos plotis gali būti **sumažinamas** arba **apsaugos juosta** gali būti **nenustatoma**.

Kadangi per **Josvainių miestelį** teka Šušvės upės, bendruoju planu siūloma jos pakrantėje įrengti rekreacinius želdynus su visa būtina rekreacine įranga. Siūloma pakrantėse įrengti viešo naudojimo pėsčiųjų bei dviračių takus, poilsio aikšteles ir pan. Kitose vietose, kurios neturi žymaus rekreacinio potencialo, siūloma pakrantės apsaugos juostas naudoti kaip apsauginius želdynus su minimaliu pritaikymu lankymui (pvz. įrengiant tik takus, kur yra akivaizdus jų poreikis).

Pagal *Saugomų teritorijų įstatymą*, **paviršinio vandens telkinių pakrantės apsaugos juostoje** draudžiama:

- 1) tverti tvoras, išskyrus atvejus, kai aptverti numatyta normatyviniuose dokumentuose dėl eksploataavimo saugumo;
- 2) naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- 3) dirbti žemę, ardyti velėną, išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, arčiau kaip 2 metrai nuo kranto ganyti gyvulius;
- 4) statyti autotransporto priemones arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto.

Pakrantės apsaugos juostoje leidžiama statyti tik hidrotechninius statinius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, tiltus, prieplaukas, rekreacinėse zonose — paplūdimių įrangą, jachtų ir valčių elingus, kitus rekreacinius įrenginius.

Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos šiuos draudimus sukonkretina ir nurodo, kad pakrantės apsaugos juostose draudžiama:

- 1) statyti statinius (išskyrus hidrotechninius, vandens paėmimo ir išleidimo į vandens telkinius įrenginius, vandenvietes, paplūdimių įrangą), tverti tvoras;
- 2) tiesti kelius;
- 3) naudoti trąšas, pesticidus ir kitus chemikalus;
- 4) dirbti žemę, ardyti velėnas (išskyrus kultūrinių pievų atsėjimą, suderinus šį darbą su aplinkos apsaugos tarnybomis), ganyti gyvulius;
- 5) įrengti poilsia vietas (išskyrus paplūdimius), statyti autotransporto priemones, kūrenti laužus;
- 6) ne miškų ūkio paskirties žemėje kirsti saugotinus medžius ir krūmus;
- 7) vykdyti pagrindinius plynus miško kirtimus, naikinti miško paklotę.

Tarp kitų ekologinės apsaugos zonų paminėtina ir **vandens valymo įrenginių apsaugos zona**. Jos dydis priklauso nuo valymo įrenginių pajėgumų ir šiuo metu pagal *Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas* yra 200 m. Ši zona dengia žemės ūkio paskirties teritorijas, gyvenamųjų kvartalų nesiekia.

Kelių sanitarinė apsaugos zona miestelio gatvėms nėra nustatoma, todėl ten, kur koreguojama miestelio riba, taip pat koreguojasi ir ši zona.

Inžinerinių tinklų ir kitų infrastruktūros objektų sanitarinės apsaugos zonos buvo įtrauktos į miestelio bendrąjį planą vadovaujantis *Specialiosiomis žemės ir miško naudojimo sąlygomis*. Kadangi šios rūšies objektų yra itin daug ir skirtingo dydžio bei svarbos, miestelio bendrajame plane, grafinėje dalyje, atvaizduotos tik svarbiausios apsaugos zonos. Veikla šiose teritorijose reglamentuojama pagal *Specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas* priklausomai nuo inžinerinių tinklų ar objektų rūšies.

Siūloma parengti apsaugos juostų ir zonų nustatymo specialųjį planą.

2.2. GAMTINIS KARKASAS

2.2.1. JOSVAINIŲ MIESTELIO GAMTINIS KARKASAS

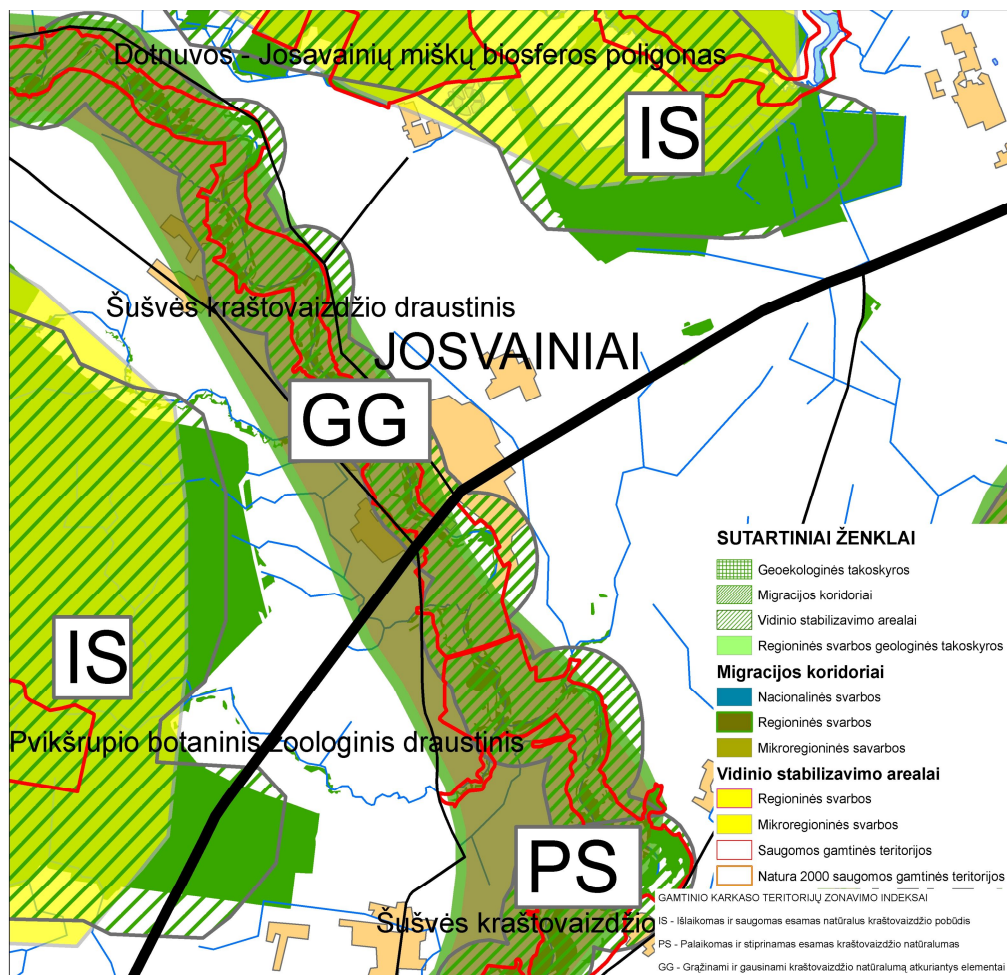
Kauno apskrities teritorijos bendrajame (generaliniame) plane 2009 metais nutarimu Nr. 672 (Žin., 2009, Nr.81) buvo pavaizduotas gamtinis karkasas masteliu 1: 100000. Šiuo bendruoju planu ir buvo vadovaujama lokalizuojant gamtinio karkaso teritorijas Josvainių miestelyje.

Josvainių miestelyje ir planuojamos teritorijos ribose iš visų saugomų teritorijų tipų, kurie nurodyti LR *Saugomų teritorijų įstatyme* (Žin., 2001, Nr. 108-3902), yra konservacinės apsaugos prioriteto teritorija (į ją patenka Šušvės draustinis), gamtinio karkaso teritorijos bei vandens telkinių pakrančių apsaugos juostos bei zonos.

Įvertinus Josvainių miestelio padėtį gamtinio karkaso sistemoje, potencialių gamtinio karkaso teritorijų būklę projektuojamose miestelio teritorijos ribose išskiriama:

- Svarbiausi rekreaciniai ir apsauginiai želdynai bendrojo plano rengimo ribose — vidinio stabilizavimo arealai. Ekologinio kompensavimo laipsnis šiose teritorijose šiuo metu yra silpnas.
- Šušvės upės slėnis — regioninės svarbos migracinis koridorius. Upė turi vandens apsaugos juostas bei zonas.
- Geoekologinės takoskyros planuojamos teritorijos ribose neišskiriamos.

Nemaža Josvainių miestelio dalis patenka į gamtinio karkaso teritorijas. Regioninės svarbos migraciniai koridoriai kerta bendrojo plano teritoriją bei užima didesnę miestelio dalį: šiaurės - vakarinę ir pietinę dalis. Visas Šušvės slėnis yra laikomas regioninės svarbos migracijos koridoriumi bei siūloma jame grąžinti ir gausinti kraštovaizdžio natūralumą atkuriančius elementus (pagal Kauno apskrities bendrojo (generalinio) plano gamtinio karkaso dalį).

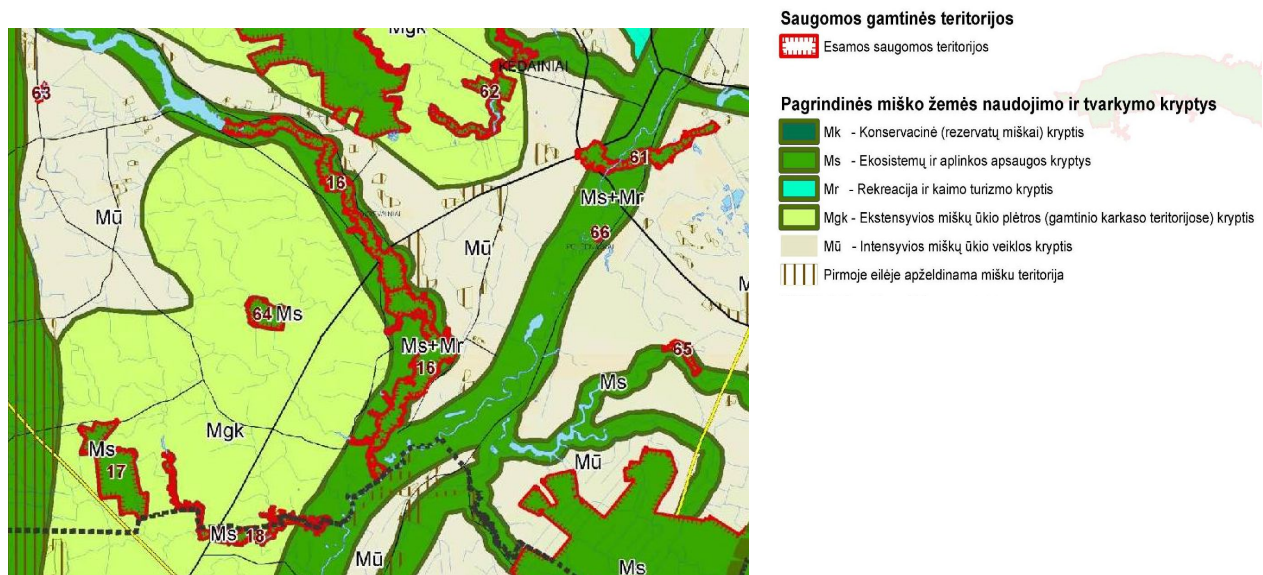
2 pav. Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano ištrauka
(brėžinys – Miškų ūkio teritorinis vystymas)

Kraštovaizdžio ekologinio stabilizavimo pagrindas yra gamtinis karkasas. Jo paskirtis – sukurti gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklą, užtikrinantį kraštovaizdžio geoekologinę pusiausvyrą ir gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, sudaryti sąlygas išsaugoti biologinę įvairovę, sujungti didžiausią ekologinę svarbą turinčias buveines, jų aplinką, gyvūnų ir augalų migracijai reikalingas teritorijas, saugoti gamtinį kraštovaizdį ir gamtinius rekreacinius išteklius, didinti teritorijos miškingumą, optimizuoti kraštovaizdžio urbanizacijos, technogenizacijos ir žemės ūkio plėtrą.

Miškingumo didinimą sąlygoja didėjantys rekreacijos, turizmo ir estetiško natūralaus kraštovaizdžio išsaugojimo poreikiai, įpareigojantys pirmiausia plėsti miškų plotus rekreacinio prioriteto arealuose, prie miestų, kai kurių vandens telkinių, kelių, gerinti kultūros vertybių apsaugą ir naudojimą. Siūloma apželdinti mišku šiaurės – rytinę planuojamos teritorijos dalį iki kelio Nr. 229 Aristava – Kėdainiai – Cinkiškis, kaip numatoma aukštesnės svarbos bendruosiuose planuose (Kauno apskrities bendrajame (generaliniame) plane ir Kėdainių rajono bendrajame plane). Pagrindinės miško žemės naudojimo ir tvarkymo kryptys numatomos: ekosistemų ir aplinkos apsaugos bei rekreacijos ir kaimo turizmo kryptys.

Pagrindinės tikslinės konservacinės ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirties keitimą rezervatuose, valstybiniuose parkuose, draustiniuose, biosferos stebėsenos teritorijose reglamentuoja Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas. Kitose gamtinio karkaso teritorijose žemės ūkio ir miškų ūkio paskirtis gali būti keičiama į kitą tik tada, kai tai numato nustatyta tvarka parengti ir patvirtinti bendrieji savivaldybių ar jų dalių planai, kuriuose Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka įvertintos galimos reikšmingos planų įgyvendinimo

pasekmės kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei, numatytos priemonės antropogeniniam poveikiui kompensuoti.

3 pav. Kauno apskrities teritorijos bendrojo (generalinio) plano ištrauka (brėžinys – Ekologinės pusiausvyros užtikrinimas)

Draustinių apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato Saugomų teritorijų įstatymas. Draustiniuose neleidžiama veikla, galinti pakenkti saugomiems kompleksams bei objektams. Įstatymu nustatytas veiklos reglamentavimas yra vienodas valstybiniuose ir savivaldybių draustiniuose, taip pat valstybiniuose parkuose ir biosferos rezervatuose esančiuose draustiniuose. Draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai, taip pat draustinių tvarkymo planai papildomai riboja kraštovaizdžio tvarkymą, gamtos išteklių naudojimą, statinių statybą, teritorijos lankymą ir kt.

2.2.2. GAMTINIO KARKASO TERITORIJŲ REGLAMENTAVIMAS

Pagal *LR Saugomų teritorijų įstatymą* (Žin., 2001, Nr. 108-3902), gamtinis karkasas yra vientisas gamtinio ekologinio kompensavimo teritorijų tinklas, užtikrinantis ekologinę kraštovaizdžio pusiausvyrą, gamtinius ryšius tarp saugomų teritorijų, kitų aplinkosaugai svarbių teritorijų ar buveinių, taip pat augalų ir gyvūnų migraciją tarp jų.

Jis susideda iš geoekologinių takoskyrų, geosistemų vidinio stabilizavimo arealų ir ašių bei migracinių koridorių.

LR Saugomų teritorijų įstatyme nurodyta, kad gamtinis karkasas ir į jo sudėtį įeinantys ekologiniai tinklai nustatomi tvirtinant bendrojo arba specialiojo teritorijų planavimo dokumentus. Patvirtintomis gamtinio karkaso bei ekologinių tinklų ribomis ir teisės aktų nustatytais veiklos apribojimais privaloma vadovautis rengiant miškotvarkos ir žemėtvarkos projektus, kitus specialiuosius ir detaliuosius planus.

Taip pat šis įstatymas nustato, kad gamtinio karkaso rekreacinės, miškų ūkio ir agrarinės paskirties teritorijose draudžiama statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, ir gyvenamuosius kvartalus. Leidžiama tokia veikla, kuri užtikrina kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą ir ekosistemų stabilumą, atkuria pažeistas ekosistemas, yra vykdoma pagal teritorijų planavimo dokumentus.

Gamtinio karkaso teritorijų išskyrimo ir tvarkymo principus detaliau išaiškina *Gamtinio karkaso nuostatai* (Žin., 2010, Nr. 87-4619). Pagal šiuos nuostatus **gyvenamasis kvartalas** gamtinio karkaso teritorijoje — tai **5 ar daugiau** gyvenamųjų **namų** ar ūkininkų **sodybų**,

atstumas tarp kurių **ne didesnis kaip 150 m**. Šis atstumas matuojamas nuo sodybos ar namų valdos pastato, esančio (arba nustatyta tvarka patvirtintame teritorijų planavimo dokumente numatyto) arčiausiai naujai planuojamo sklypo ribos.

Gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, renatūralizacija, vykdomas ekosistemų atkūrimas, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė.

Ūkinė veikla gamtinio karkaso teritorijose gali būti vykdoma tik įvertinus šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numčius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Šis veiklos gamtinio karkaso teritorijose reglamentavimas ypač aktualus Šušvės upei ir jos pakrantėms, kurios pasižymi ypatingu kraštovaizdžiu ir sudaro didžiausią gamtinio karkaso teritorijų masę planuojamoje teritorijoje. Gyvenamųjų namų statyba šioje zonoje yra apribota nuostatomis, išvardintomis *Saugomų teritorijų įstatyme* ir *Gamtinio karkaso nuostatuose*.

Pagal *Gamtinio karkaso nuostatus*, gamtinio karkaso teritorijos skirstomos į:

- **Pažeistos gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos gamtinio karkaso teritorijos, praradusios natūralią kraštovaizdžio struktūrą ir/arba vertingiausius gamtinius elementus, jų dalis ir nebegalinčios atlikti ekologinio kompensavimo funkcijų.
- **Patikimo geoeekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos santykinai natūralios miškingos (80—100 %) arba pelkingos teritorijos bei paviršinio vandens telkiniai ir jų pakrantės.
- **Riboto geoeekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažiau miškingos (50—80 %) teritorijos, stipriai ar iš dalies nusiausintos pelkės.
- **Silpno geoeekologinio potencialo gamtinio karkaso teritorijos** — mokslškai pagrįstos ir teritorijų planavimo dokumentais nustatytos mažai miško plotų ir pelkučių turinčios lengvų dirvų arba bemiškės sunkių dirvų agrarinės teritorijos, eksploatuojami durpynai ir ganyklų plotai, kitos su kultūrintos teritorijos su gausiais urbanistiniais elementais.

Taip pat šiuose nuostatuose pasakyta, kad gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla yra:

- 1) bendro teritorijos miškingumo didinimas, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų, želdinių apsauga ir įveisimas kelių sanitarinės apsaugos zonose, agrarinėse ir urbanizuotose teritorijose;
- 2) techninės priemonės, mažinančios sausinamosios melioracijos poveikį, sudarančios sąlygas pelkėdarai, upelių ar jų ruožų, natūralių vandentakių atsistatymui, natūraliam augalų bendrijų ir gyvūnų populiacijų ir jų migracijos kelių formavimuisi;
- 3) pažeistų teritorijų, jūros akvatorijų, vandens telkinių atkūrimo, išvalymo nuo užteršimo darbai, pramonės ir stambių žemės ūkio objektų ir įrenginių, bešeimininkių nenaudojamų statinių iškėlimas;
- 4) ekologinė žemdirbystė ir agrarinės aplinkosaugos priemonių taikymas;
- 5) teritorijų pritaikymas ekstensyviai rekreacijai;
- 6) mokslinė veikla.

Gamtinio karkaso teritorijose, kurias bendrieji planai numato urbanizuoti, turi būti formuojamos tarpusavyje besijungiančios atskirųjų želdynų struktūros, sudarančios ne mažiau

kaip 50 % teritorijos ploto, turi būti užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas priklausomųjų želdynų ploto įveisimas, vykdomos kitos bendrųjų planų sprendiniais nustatytos kraštovaizdžio apsaugos ir tvarkymo priemonės. Gamtinio karkaso kitos tikslinės paskirties sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 30 % ploto. Gamtinio karkaso žemės ūkio paskirties žemės sklypų užstatymo tankumas ribojamas iki 10 % ploto.

Siekiant stiprinti teritorijų ekologinio kompensavimo funkcijas, turi būti vykdomos aktyvios riboto ir silpno ekologinio potencialo gamtinio karkaso struktūrų plėtojimo priemonės, teikiamas prioritetas šių teritorijų apželdinimui mišku (išskyrus pievų, ganyklų ir pelkių), parkų, kitų rekreacinės ir ekologinės paskirties želdynų įveisimui ir darniam tvarkymui, ekologiinei žemdirbystei, kitų agrarinės aplinkosaugos priemonių įgyvendinimui.

Renovuojant, perstatant užstatytas (pažeistas) gamtinio karkaso teritorijas miestuose, miesteliuose, turi būti užtikrinamas ne mažesnis už nustatytas normas želdynų ploto įveisimas.

Saugomose gamtinio karkaso teritorijose draudžiama keisti pagrindinę tikslinę konservacinę ir miškų ūkio žemės naudojimo paskirtį, išskyrus atvejus, kai tai daroma visuomenės poreikiams užtikrinti arba siekiant išsaugoti gamtos ir kultūros paveldo kompleksus ir objektus.

Draustinių apsaugos ir tvarkymo ypatumus nustato *LR Saugomų teritorijų įstatymas*, Vyriausybės patvirtinti Draustinių nuostatai, kiti veiklos saugomose teritorijose reglamentavimo dokumentai. Draustiniuose neleidžiama veikla, galinti pakenkti saugomiems kompleksams bei objektams (vertybėms).

Gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose draudžiama:

- Naikinti ar žaloti reljefo formas bei saugomus objektus;
- Statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, aerodromus, vėjo jėgainės, išskyrus atstatomus vėjo malūnus, rengti sąvartynus, kitus aplinką teršiančius, įskaitant vizualiai, statinius;
- Tvenkti ir reguliuoti natūralias upes, keisti jų vagas ir natūralų ežerų vandens lygį. Atstatyti buvusias užtvankas, kitus hidrotechninius statinius, tvirtinti krantus, valyti vagas, įrengti dirbtinius vandens telkinius, atlikti kitus darbus galima tik tais atvejais, kai tai reikalinga draustinyje esantiems kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms) atkurti bei tvarkyti ir vykdant prevencines priemones miestuose, miesteliuose ir kaimuose stichinėms nelaimėms išvengti;
- Įrengti naujus su draustinio paskirtimi nesusijusius, didesnius kaip 0,1 hektaro vandens telkinius;
- Sausinti ir keisti į kitas žemės naudmenas pelkes ir jų apypelkius;
- Statyti su draustinio steigimo tikslais nesusijusius statinius, išskyrus pastatus esančius ir buvusius sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), taip pat vietas, nustatytas draustinių tvarkymo planuose ar projektuose ir bendrojo planavimo dokumentuose, statyti pastatus ar didinti jų tūrius šlaituose, kurių nuolydis didesnis kaip 15 laipsnių, taip pat arčiau kaip 50 metrų nuo šių šlaitų viršutinės bei apatinės briaunos;
- Bei atlikti kitą veiklą, kuri gali pakenkti saugomiems kompleksams bei objektams (vertybėms).

Saugomų teritorijų apsaugos reglamentai ir (ar) statybų saugomose teritorijose regioniniai architektūriniai reglamentai nustato: leistinas ir rekomenduojamas statinių formas, dydžius, teritorijos užstatymo procentą, atstumus nuo vandens telkinių ir šlaitų.

Draustiniuose skatinama veikla, puoselėjanti, išryškinanti ir propaguojanti saugomus kompleksus ar objektus (vertybes), atkurianti tradicinius gamtinės ar kultūrinės aplinkos elementus, taip pat pažintinis turizmas.

Atsižvelgiant į draustiniuose saugomų kompleksų ir objektų (vertybių) ypatumus, draustinių nuostatai, apsaugos reglamentai, kiti *Saugomų teritorijų įstatyme* nurodyti veiklą saugomose teritorijose reglamentuojantys dokumentai, taip pat draustinių tvarkymo planai ir projektai gali papildomai riboti kraštovaizdžio tvarkymą, gamtos išteklių naudojimą, statinių statybą, teritorijos lankymą ir kita.

2.3. MIESTELIO ŽELDYNAI

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano sprendiniais iš viso numatoma 40,23 ha intensyviai naudojamų lankymui želdynų, 18,75 ha ekstensyviai naudojamų lankymui želdynų, 13,27 miškų ūkio paskirties teritorijų, 4,12 ha kapinių teritorijų, 0,64 ha miestelio aikščių teritorijų.

Atskaitinio laikotarpio pabaigoje Josvainiuose ir Juodkaimiuose buvo apie 1750 gyventojai. Vienam gyventojui tenka:

- 230 m² intensyviai naudojamų lankymui želdynų (rekreacinių);
- 107 m² ekstensyviai naudojamų lankymui želdynų (apsauginių).

Šie želdynų kiekiai smarkiai viršija minimalius normatyvus pateiktus *Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normose* (turi būti ne mažiau kaip 20 m² rekreacinių želdynų vienam miestelio gyventojui). Tačiau šiuo metu želdynams trūksta lankymui skirtų infrastruktūros sistemų: pėsčiųjų - dviratininkų takų, poilsio aikštelių, traukos objektų, informacinių stendų.

Miestelyje šiuo metu yra ir valstybinių miškų plotas Juodkaimių teritorijoje (miškų ūkio paskirties žemė). Taip pat siūloma apželdinti mišku šiaurės – rytinę planuojamos teritorijos dalį iki kelio Nr. 229 Aristava – Kėdainiai – Cinkiškis, kaip numatoma aukštesnės svarbos bendruosiuose planuose (Kauno apskrities bendrajame (generaliniame) plane ir Kėdainių rajono bendrajame plane). Pagrindinės miško žemės naudojimo ir tvarkymo kryptys numatomos: ekosistemų ir aplinkos apsaugos bei rekreacijos ir kaimo turizmo kryptys.

3. NEKILNOJAMOJO KULTŪROS PAVELDO TERITORIJOS

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo sprendinių konkretizavimo dalyje detalizuojamos Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatytos kultūros paveldo teritorijų saugojimo ir naudojimo sistema bei gairės. Šios bendrojo plano dalies tikslas — užtikrinti kultūros paveldo teritorijų tvarkymą bendroje miestelio teritorijos raidoje, integruojant jas į kultūrinio kraštovaizdžio teritorinę apsaugą. Kultūros paveldo teritorijų apsaugos užtikrinimui numatytas objektų tinkamas panaudojimas, kuris užtikrintų nekilnojamojo kultūros paveldo išlikimą.

Josvainių miestelio bendrojo plano nekilnojamojo kultūros paveldo dalyje nagrinėjami visi kultūros paveldo objektai.

Bendrojo plano kultūros paveldo dalis nustato teritorijos nekilnojamojo kultūros paveldo tvarkybos ir naudojimo prioritetus bei priemones, užtikrinančias kultūros paveldo objektų išsaugojimą. Plano sprendiniai rengiami vadovaujantis *Lietuvos nacionaline darnaus vystymosi strategija* (Žin., 2003, Nr. 89-4029; aktuali redakcija nuo 2011-03-30), kur nurodoma, kad Lietuvos kultūrinio savitumo išsaugojimas yra vienas iš Lietuvos darnaus vystymosi prioritetų.

Nekilnojamojo kultūros paveldo išsaugojimas turi būti laikomas neatsiejama Josvainių miestelio teritorijos plėtros dalimi. Pagrindinė strateginė plėtros kryptis — plano sprendiniai atitiks integralios kultūros paveldo apsaugos sampratą — siekiama kultūros paveldo objektų išsaugojimo, naudojant juos visuomenės reikmėms.

Sprendiniai taip pat atitinka tikslus, numatytus Lietuvos ratifikuotoje *Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje* (5 str.; Žin., 1997, Nr. 19-411).

Pateikiami sprendiniai yra siejami su gamtos paveldo apsaugos reikalavimais ir atitinka aplinkos tvarkymo tikslus, nustatytus Lietuvos ratifikuotoje *Europos kraštovaizdžio konvencijoje* (5 ir 6 str., Žin., 2002, Nr. 104-4621).

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektai, jų teritorijos ir apsaugos zonos (kurios yra nustatytos) pažymėtos brėžiniuose.

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano sprendiniai bus įgyvendinami, remiantis pagrindinėmis kultūros paveldo apsaugos nuostatomis, tai:

- 1) išsaugoti ir atgaivinti paveldėtą regiono savitumą atspindintį kultūros paveldą;
- 2) stiprinti valstybės institucijų ir visuomenės atsakomybę už kultūros paveldo išsaugojimą.

Kultūros paveldo objektai kartu yra ir kultūrinio turizmo ištekliai. Josvainių miestelio kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, pritaikant ją viešajam pažinimui ir naudojimui, kultūriniam turizmui plėtoti. Remiantis Europos kultūros paveldo apsaugos dokumentais, kultūros vertybės saugomos, jas tinkamai naudojant.

Statiniai:

1. Inicijuoti Josvainių Visų Šventųjų bažnyčios įrašymą į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, vertingųjų savybių ir reikšmingumo lygmens nustatymą. Būtina nustatyti teritorijos ir apsaugos zonos ribas;
2. Vertingi statiniai turi būti įtraukti į turistines trasas.

Laidojimo, įvykių vietos, monumentai:

1. Būtina užtikrinti šių objektų išsaugojimą, skirti lėšas jų teritorijų ir prieigų tvarkymui. Numatyti ir įrengti privažiavimus, priėjimo takus, informacinius ženklus, nuorodas.

Josvainių miestelio kultūros paveldo apsauga turi būti realizuojama, ją pritaikant viešajam naudojimui, ir kultūriniam bei pažintiniam (vietiniam bei tarptautiniam) turizmui vystyti, (derinant su viešosios pagalbos reikalavimais) kultūros puoselėjimui ir propagavimui.

Kultūros paveldo išsaugojimui ir tausojančiam naudojimui labai svarbus informacijos skleidimas ir visuomenės švietimas. Informacija turi būti visuomenei prieinama ir tinkamai pateikta.

Reikia išvystyti informacijos infrastruktūrą. Strategiškai patogiose vietose išdėstyti informacinės sistemos ženklus.

Pagrindinis Josvainių miestelio kultūros paveldo išsaugojimo prioritetas turi būti kultūros paveldo integravimas į miestelio ir Lietuvos gyvenimą užtikrinimas, tinkamas naudojimas ir priežiūra.

4. SOCIALINĖ APLINKA

Gyvenamosios vietovės socialinės aplinkos kokybė yra svarbiausias veiksnys, užtikrinantis vietos gyventojų fizinį ir psichologinį komfortą. Konkrečios bendruomenės gyvenamoji vietovė turi būti patogi ir saugi gyventi, mokytis, dirbti bei ilsėtis. Socialinės paslaugos gyventojams turi būti vienodai lengvai prieinamos, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar socialinės padėties. Tai gali

būti pasiekiami tik visuotinai, derinant bendruomenės ir smulkesnių socialinių grupių interesus, nes socialinės atskirties mažinimas ir integracija yra pagrindiniai universaliai patrauklios socialinės aplinkos kūrimo uždaviniai.

Siūlomų sprendinių įgyvendinimas priklausys nuo daugelio veiksnių, tarpe kurių išskirtini yra šie: **verslo sąlygų gerinimas, modernizuojant gamybą ir pritraukiant investicijas, naujų darbo vietų kūrimas, gyventojų skaičiaus mažėjimo sustabdymas, švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinės rūpybos paslaugų kokybės ir prieinamumo visiems gyventojams gerinimas, gyvenimo kokybės gerinimas renovuojant esamus gyvenamuosius pastatus ir naujų statybų skatinimas, naujų inžinerinės infrastruktūros sutvarkymas ir modernizavimas.**

Demografija. Gyventojų skaičius Josvainiuose yra gana stabilus: ataskaitinio laikotarpio metu buvo fiksuojamas nežymus jo mažėjimas ir skirtinga gyventojų amžiaus grupių dinamika. Tendencijos yra būdingos senstančiai visuomenei, todėl galima prognozuoti socialinio bendravimo pokyčius ateityje, kurie nulems socialinių paslaugų charakterį ir jų teikimo intensyvumą – didės medicinos ir ypač slaugos, socialinės rūpybos paslaugų bei jų prieinamumo ir kokybės poreikis. Kartu didės būtinybė labiau atsižvelgti į asmenis su specialiais poreikiais ir modernizuoti gyvenamąją aplinką.

Gyvenamoji aplinka ir būstas. Josvainiuose dominuoja tolygus sodybinio tipo užstatymas (miestelio teritorijoje yra tik 10 nedidelių daugiabučių). Pagal šį požymį miestelio erdvinis-planinis modelis yra artimas kaimiškosios aplinkos modeliui. Daugiabučiams ir individualiems gyvenamiesiems namams komunaliniai patogumai teikiami nevienodai. Daugiabučių namų gyventojai nesteigia bendrijų, tai yra kliūtis racionaliai pastatų priežiūrai ir kompleksinei renovacijai. Netolygiai išvystyta viešoji infrastruktūra – šaligatviai, nuvažos nuo jų ant grindinio, apšvietimas ir t.t. Josvainiuose trūksta modernių viešų žaidimų ir sporto aikštelių. Neįdiegta buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistema.

Švietimas ir neformalus ugdymas. Bendras rajono gyventojų išsilavinimo lygis yra neaukštas, daug asmenų, apsiriboją viduriniu ar pagrindiniu išsilavinimu – tolesniam mokymuisi trūksta motyvacijos. Neaukštas regiono darbo jėgos kvalifikacinis potencialas ir ateityje gali kelti keblumų, kuriant kvalifikacinės parengties reikalaujančias darbo vietas.

Dvi Josvainių miestelyje esančios švietimo ir ugdymo įstaigos (Josvainių gimnazija ir vaikų darželis) tenkina gyventojų bendrojo lavinimo poreikius, tačiau profesinis rengimas merdi ir todėl prarandamas vietinis potencialas.

Kultūra ir sportas. Josvainių Kultūros centras (KC) organizuoja įvairius renginius ir edukacines programas seniūnijoje bei koordinuoja renginių organizavimą. KC veikia gana stabilus skaičius meno mėgėjų kolektyvų, kurie daug koncertuoja ir aktyviai dalyvauja įvairaus rango konkursuose. KC darbo sąlygos pagerės įvykdžius numatomą centro renovaciją.

Sporto klubų Josvainiuose nėra.

Sveikatos priežiūra. Miestelyje ambulatorinėje asmens sveikatos priežiūros įstaigoje teikiamos poreikius atitinkantis nespecializuotų asmens sveikatos priežiūros paslaugų (pagal šeimos gydytojo ir bendrosios praktikos slaugytojo bei bendruomenės slaugytojo medicinos normų reikalavimus) kompleksas.

Socialinės paslaugos. Josvainiuose socialinių paslaugų teikimas iš esmės atitinka poreikius, tačiau ateityje šio sektoriaus veikla turės intensyvėti, pirmiausia dėl senstančios visuomenės socialinių paslaugų poreikių. Gerėjant ekonominei situacijai ir galimai didėjant

gyventojų pajamoms, ateityje turėtų kilti ir socialinių paslaugų kokybė, kuri yra glaudžiai susijusi su šio sektoriaus materialinės bazės gerinimu ir darbuotojų kvalifikacijos kėlimu.

Prognozuojama, kad ateityje turės didėti savanorių ir nevyriausybinių organizacijų indėlis, nes valstybės finansinės galimybės kurį laiką greičiausiai bus ribotos, todėl dalis socialinių programų turės remtis ES fondų lėšomis. Socialinės atskirties mažinimas yra vienas iš pagrindinių, siekiant harmoningo bendruomeninio gyvenimo, todėl neįgalieji, socialinės rizikos šeimos, smurto šeimoje aukos, pagyvenę asmenys ir t.t. ne tik turi gauti visas reikiamas socialines paslaugas, bet kartu turi jaustis pilnateisiais bendruomenės nariais, galinčiais į jos gyvenimą įnešti savo indėlį.

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano socialinės dalies sprendiniai yra suformuluoti remiantis tokiomis pagrindinėmis išvadomis:

1. Josvainių miestelyje butų fondo būklė yra nepatenkinama, dėl netolygiai išvystytos komunalinių paslaugų infrastruktūros ir energetinių resursų neefektyvaus panaudojimo.
2. Nuo 1996 m. gyvenamųjų namų bendrijoms parama teikiama pagal LRV ir Pasaulinio banko iniciatyva pradėtas būsto atnaujinimo ir energijos taupymo programas, tačiau Josvainiuose daugiabučių renovacija merdi, nes, esant mažoms gyventojų pajamoms, bendrijos kuriasi vangiai.
3. Josvainiuose švietimo ir neformalaus lavinimo poreikiai tenkinami pakankamai, tačiau profesinis rengimas vietoje nevyksta.
4. Kultūros įstaigų darbą teigiamai charakterizuoja vykdoma edukacinė veikla, tęstiniai projektai, vietinių tradicijų puoselėjimas ir propagavimas.
5. Kūno kultūros ir sporto veikla merdi. Akivaizdžiai trūksta asmeninės gyventojų motyvacijos ir plačiai prieinamų šiuolaikiškai įrengtų sporto salių bei atvirų aikštynų.
6. Medicinos įstaigų teikiamos paslaugos ir jų kokybė atitinka gyventojų poreikius. Kai kurių paslaugų trūkumą ar kokybę kompensuoja geras medicinos įstaigų, esančių Kėdainių rajono centre, pasiekiamumas.
7. Savivaldybės institucijų, socialinės paskirties įstaigų, viešųjų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų, teikiančių miestelio (ir rajono) gyventojams socialines paslaugas, pastangomis gyventojų poreikiai yra tenkinami pakankamai.
8. Daugiau dėmesio skirta nestacionarių socialinių paslaugų plėtrai, darbui su specialiujų poreikių turinčiais asmenimis ir socialinės rizikos šeimomis.
9. Socialinio būsto fondo plėtra yra per lėta, pasiūla nedidėja, o paklausa auga.

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano Socialinės dalies sprendinių įgyvendinimas užtikrintų miestelio gyventojams patogesnę socialinės (ir visuomeninės) paskirties įmonių sklaidą, platesnę teikiamų paslaugų įvairovę ir aukštesnę jų kokybę. Sklaidos tolygumas padidintų socialinių paslaugų prieinamumą visiems miestelio gyventojams, nepriklausomai nuo jų amžiaus ar socialinės padėties. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus bendrasis planas numato tokius sprendinius:

1. Josvainių miestelio gyventojų tarpe propaguoti, pabrėžiant ekologiškumo aspektą ir ekonominę naudą, ir įdiegti buitinių atliekų surinkimo, rūšiavimo ir tvarkymo sistemą.
2. Numatyti lėšas miestelio viešosios infrastruktūros – apšvietimo, gatvių, šaligatvių, nuovažų, dviračių takų, parkų ir t.t., įrengimui (kur trūksta), tvarkymui ir eksploatavimui.
3. Propaguoti ir remti daugiabučių gyvenamųjų namų bendrijų steigimą, kas sudarytų palankesnes sąlygas tokių gyvenamųjų namų ir jų aplinkos

kompleksiškai renovacijai. Informuoti daugiabučių namų savininkų bendrijas apie valstybės teikiamą paramą daugiabučiams namams atnaujinti pagal Daugiabučių namų modernizavimo programą, konsultuoti privalomos dokumentacijos rengimo klausimais (*LR valstybės paramos būstui įsigyti ar išsinuomoti ir daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymas* (Žin., 1992, Nr. 14-378; aktuali redakcija nuo 2010-12-01.).

4. Renovacijai skiriamos lėšos turi būti panaudojamos efektyviai, todėl būtina skatinti gyventojus rengti būstų renovacijos investicinius projektus.
5. Kompleksiškai renovuojamose ir naujai formuojamose Josvainių miestelio teritorijose (ir įstaigose) organizuoti universalią aplinką, kuri asmenims su specialiais poreikiais neribotą savarankiškumo, judant ir gaunant informaciją.
6. Socialinio būsto klausimai turi būti sprendžiami operatyviau. Didinti socialinio būsto ir būsto asmenims su specialiais poreikiais pasiūlą. Siekiant didinti miestelio bendruomenės socialinį jautrumą, tiek socialiniai būstai, tiek būstai neįgaliesiems turi būti integruoti pastatuose, kur dauguma gyventojų neturi specialiųjų poreikių ar socialinio bendravimo problemų. Kartu bendruomenėje turi vykti šviečiamasis darbas, kurio tikslas mažinti įtampas ir užtikrinti integracijos sėkmę.
7. Informuoti daugiabučių namų savininkų bendrijas apie valstybės teikiamą paramą daugiabučiams namams atnaujinti pagal Daugiabučių namų modernizavimo programą, konsultuoti privalomos dokumentacijos rengimo klausimais.
8. Siekiant, kad švietimo įstaigų patalpos visiškai atitiktų higienos normų keliamus reikalavimus, užtikrinti reikalingą temperatūrą žiemos metu, mažinti vaikų sergamumą, renovuoti pastatus, gerinti jų energetinį efektyvumą. Darbams atlikti turi būti naudojamos Valstybės investicijų programos, Bendrojo lavinimo ir profesinių mokyklų rekonstravimo ir aprūpinimo mokymo priemonėmis programos, Europos Sąjungos struktūrinių fondų, Europos ekonominės erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų ar kitų fondų bei savivaldybės lėšos.
9. Stiprinti gimnazijos techninę mokomąją bazę, didinti kompiuterių skaičių – vienas kompiuteris turi tecti ne mažiau kaip dešimčiai mokinių (kaip yra numatyta Lietuvos nacionalinės informacinės visuomenės plėtros koncepcijoje).
10. Gerinti mokinių sveikatingumo rodiklius, rekonstruojant mokyklų stadionus, sporto aikštynus (tame tarpe ir esančius gyvenamosiose teritorijose), įsigyjant kūno kultūros pamokoms reikalingo inventoriaus, plėtojant sporto būrelių spektrą, organizuojant varžybas tarp mokyklų.
11. Plėtoti bendradarbiavimą su Kultūros centru, medicinos įstaigomis, policija ar kitomis visuomeninėmis institucijomis, organizuojant mokiniams mokomuosius kursus, informuojančius apie įvairių neigiamų socialinių reiškinių (alkoholizmo, rūkymo, narkomanijos, nusikalstamumo, nekultūringo vairavimo ir pan.) žalą individui bei visuomenei.
12. Josvainių gyventojus skatinti „mokyti visą gyvenimą“, informuoti juos apie nuotolinių aukštojo mokslo studijų galimybes. Siekiant kad asmenų kvalifikacija labiau atitiktų šiandieninės darbo rinkos poreikius, skatinti gyventojus nuolat kelti profesinę kvalifikaciją arba sudaryti galimybes persikvalifikuoti.
13. Parengti ir įgyvendinti sporto aikštynų ir sporto salių (ypatingai prie gimnazijos) renovacijos ir plėtros programą, siekiant, kad sporto objektai atitiktų šiuolaikinius reikalavimus. Tuo būtų padidinamas kūno kultūros ir sporto užsiėmimų prieinamumas.
14. Išnagrinėti galimybes profesinio rengimo centro steigimui, moksleiviai būtų mokomi tradicinių vietos amatų, įgytų verslumo pagrindus ir susipažintų su verslo kultūra. Tikėtina, kad tradiciniai amatai taptų gera alternatyva, užsitikrinant

- pragyvenimo šaltinį, o tuo pačiu paskatintų gyventojus nekeisti gyvenamosios vietovės.
15. Plečiant miestelio gyvenamosios teritorijos ribas, privaloma numatyti teritorijas švietimo, kultūros ir medicinos įstaigoms.
 16. Vykdyti gyventojų tarpe šviečiamąjį – prevencinį darbą, siekiant paskatinti juos periodiškai pasitikrinti sveikatos būklę.
 17. Vykdyti nuolatinę socialiai pažeidžiamų asmenų skaičiaus dinamikos ir socialinių grupių poreikių pokyčių stebėseną.
 18. Organizuoti vasaros ar mokyklinių atostogų, laisvalaikio praleidimą vaikams iš socialinės rizikos šeimų, pagal socialinio bendravimo įgūdžių formavimo ir tobulinimo programą.
 19. Nustačius realųjį poreikį, išspręsti nakvynės namų steigimo klausimą.

5. EKONOMINĖ IR VERSLO APLINKA

Josvainių miestelio ekonominę ir verslo aplinką ženkliai įtakoja bendra regiono situacija. Ekonominė krizė neaplenkė Kėdainių rajono įmonių: žymiai sumažėjo prekių ir paslaugų paklausa, ypač vėluojantys atsiskaitymai, apyvartinių lėšų trūkumas ir kt. dalį įmonių privedė prie bankroto, o daugiausia buvo likviduojamos individualios įmonės.

Josvainiuose dominuojančios veiklos sritys: žemės ūkio paslaugos, miškininkystė, medienos apdirbimas, komercija, automobilių remontas, tačiau neišvystytos maitinimo ir apgyvendinimo paslaugos. Darbo vietų trūkumas didžiąją darbingo amžiaus miestelio gyventojų dalį vertė ieškoti darbo kitose vietovėse.

Kėdainių rajono savivaldybė yra numačiusi įvairių lengvatų iš savivaldybės Smulkiojo verslo rėmimo fondo smulkiesiems verslininkams, kurie savo veiklą vykdo Kėdainių rajono teritorijoje ir jų įmonės yra įregistruotos Kėdainių rajono įmonių registre. Savivaldybės smulkiojo verslo rėmimo fondo parama gali pasinaudoti smulkiojo verslo subjektai – labai mažos ir mažos įmonės, atitinkančios Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 3 straipsnyje nustatytas sąlygas, ar verslininkai, atitinkantieji Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 4 straipsnio nuostatas – įregistruotiems ir savo veiklą vykdančioms Kėdainių rajono savivaldybėje.

Parama neteikiama tiems verslo subjektams, kurie verčiasi didmenine ir mažmenine prekyba, finansinio tarpininkavimo, teisinės veiklos, azartinių lošimų ir organizavimo veikla bei kt.

Josvainių miestelyje ekonominė ir verslo aplinka išgyvena sunkius ekonominės krizės ir ūkio nuosmukio padarinius, todėl smukus ir vidutinis verslas, kuris iš esmės turėtų nulemti ekonominės ir verslo aplinkos patrauklumą, miestelyje vegetuoja. Atsigaunant šalies ūkiui, pirmiausiai teks atstatyti sunykusią atskirų verslo šakų ar paslaugų infrastruktūrą ir intensyviai skatinti naujų smulkaus ir vidutinio verslo įmonių steigimą, maksimaliai išnaudojant vietinį potencialą. Labai svarbu vykdyti gyventojų (ypač jaunimo) verslumo didinimo politiką, siekiant, kad didėtų vietinių darbdavių skaičius. Tam būtina pasinaudoti visomis šalies ir ES verslo rėmimo programomis ir fondais.

Josvainių miestelio verslo ir ekonominės dalies sprendiniai parengti, remiantis šiomis išvadomis:

1. Josvainiuose dominuoja smulkios ir mažos įmonės. Darbo vietų skaičius jose netenkina miestelio gyventojų poreikių.
2. Per mažai dėmesio skiriama tradiciniams vietos amatams.
3. Vietinis darbo jėgos potencialas neišnaudojamas – tai liudija neigiama darbo pasiūla ir aukštas vietos gyventojų nedarbo lygis (ypač jaunimo tarpe). Jei

- situacija negerės, miestas gali netekti dalies darbo jėgos potencialo.
4. Žemas darbo užmokestis skatina gyventojų emigraciją į užsienį ar kitus Lietuvos miestus, todėl siekiant stabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją, būtina kurti geras sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui.
5. Nepakankamas tiesioginių vidaus ir užsienio investicijų lygis, kuris yra labai tolimas nuo šalies vidurkio.
6. Neišnaudojami gamtiniai resursai vystyti turizmą ir su juo susijusias apgyvendinimo, maitinimo ir kitas paslaugas.

Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano Verslo ir ekonominėje dalyje suformuluotų sprendinių įgyvendinimas skatintų investicijas, padėtų miestelio gyventojams plėtoti verslus, rasti alternatyvių pragyvenimo šaltinių, mažintų bedarbystės lygį, mažintų emigraciją ir t.t. Intensyviau plėtojant tokią veiklą, ženkliai pakiltų miestelio, o kartu ir visos Josvainių seniūnijos patrauklumo lygis. Siekiant įgyvendinti šiuos tikslus, numatomi tokie sprendiniai:

1. Bedarbystė ir žemas darbo užmokestis gyventojus paverčia išlaikytiniais ir (arba) skatina emigraciją į užsienį ar kitus Lietuvos miestus, todėl siekiant stabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimo tendenciją, būtina kurti geras sąlygas verslo plėtrai bei investicijų pritraukimui.
2. Skatinti smulkaus ir vidutinio verslo įmonių kūrimąsi, daugiau dėmesio skiriant tradiciniams vietos amatams, nes mažėjant dirbančių žemės ūkyje asmenų skaičiui, tai galėtų tapti alternatyva ieškant pragyvenimo šaltinio ir regionui suteiktų papildomo patrauklumo ir išskirtinumo.
3. Skatinti žemės ūkio produkcijos perdirbimo įmones diegti modernias technologijas, kurios efektyviai prisidėtų prie žemės ūkio ir maisto produktų kokybės gerinimo, konkurencingų Europos Sąjungoje aukštos pridėtinės vertės produktų kūrimo.
4. Skatinti įmones modernizuoti gamybą, siekiant mažinti energijos sąnaudas, reikalingas vienam santykiniam produkcijos vienetui pagaminti, nes pagal šį rodiklį vis dar atsiliekama nuo ES šalių.
5. Skatinti įmones efektyviau diegti aplinkosaugines priemones, informuoti apie galimas paramos lėšas (tiek ES, tiek nacionalines programas), numatyti lėšų reikiamos dokumentacijos pasirengimo išlaidų kompensavimui, siekiant mažinti miestelio gamtinės aplinkos teršimą bei gerinti gyvenimo kokybę.
6. Naujoms įmonėms siūlytina numatyti įvairias mokesťines lengvatas (pvz. nekilnojamojo turto, žemės mokesčio tarifo sumažinimas).
7. ES šalių kontekste Lietuva vis dar priskiriama kaip sąlyginai pigesnės darbo jėgos šalis, todėl būtina informuoti potencialius užsienio investuotojus apie verslo kūrimą, įmonės steigimą ar bendradarbiavimą su vietos bendrovėmis, taip pat apie galimybes eksportuoti Josvainių įmonių produkciją ir pan. Seniūnijai reiktų dalyvauti verslo informacinėse mugėse bei pačiai jas rengti (pasitelkiant Kėdainių rajono savivaldybę), plėtoti kontaktus su užsienio savivaldybėmis ir verslo subjektus vienijančiomis asociacijomis.
8. Perkvalifikavimo ar kvalifikacijos suteikimo paslaugų vystymas yra svarbus, nes vystantis ekonomikai, ateityje Kėdainių rajone mažės žemės ūkyje dirbančių asmenų skaičius. Siekiant užkirsti kelią galimų neigiamų socialinių pasekmių plitimui (pvz. nedarbo lygio augimui, asmens gaunamų pajamų mažėjimui, priklausomybei nuo socialinių pašalpų, alkoholizmo plitimui), kvalifikacijos ar profesijos suteikimo programos turėtų būti prieinamos kaip galima didesnei daliai Josvainių seniūnijos gyventojų.
9. Sanglaudos veiksmų skatinimo programai 2007 – 2013 m. laikotarpiu numatyta virš 9 mlrd. lt. Pagal daugumą šios programos priemonių pareiškėjas galės būti

savivaldybė (gamtinės aplinkos, kultūros paveldo išsaugojimas ir pritaikymas rekreacijai bei turizmo plėtrai, viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo, ugdymo ir socialinė infrastruktūra, aplinka ir darnus vystymasis ir t.t.). Josvainių seniūnijai tikslingai pasirinkus prioritetus, ji taip pat turėtų dar aktyviau dalyvauti, rengiant investicinius projektus ir įsisavinant lėšas. Įgyvendinami projektai (per organizuojamus darbų ir paslaugų pirkimų konkursus) sudarys sąlygas uždirbti vietos įmonėms (pvz. statybos rangos, projektavimo darbai, projekte numatyto materialaus turto įsigijimas, projekto administravimo, finansinių, teisinių paslaugų pirkimas).

6. INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Inžinerinės infrastruktūros srityje, laikomasi dviejų pagrindinių nuostatų:

1. modernizuoti ir gerinti esamus tinklus;
2. plėtoti inžinerinių tinklų sistemas tolygiai ir lygiagrečiai urbanistinei plėtrai.

6.1. VANDENTIEKA IR NUOTEKOS

Josvainiai – miestas Kėdainių rajone prie kelio Kėdainiai – Cinkiškis, kairiajame Šušvės krante.

Vandens tiekimo sistema vandenį tiekia 63 % gyventojų, kita vartotojų dalis vandenį gauna iš šachtinių šulinių. Centralizuoto vandentiekio vandenvietė yra miestelio ribose.

Vandenyje yra padidintas geležies kiekis. Geležies šalinimui yra pastatyti įrenginiai. Josvainių vandenvietėje yra gręžiniai, kurie vandenį paduoda į kėlimo įrenginius. Vandens slėgis visame miestelyje yra pakankamas. Gamybinio vandentiekio nėra.

Priešgaisrinio vandens atsarga yra vandentiekio sistemoje. Gaisriniais tikslais vanduo paduodamas per hidrantus taip pat naudojant atvirus vandens telkinius.

Josvainių miesteliui geriamas vanduo tiekiamas iš vandenvietės – yra du gręžiniai (projektinis pajėgumas 280 tūkst. m³/metus.). Vandens ruošimo įrenginių projektinis pajėgumas 280 tūkst. m³/metus. Geriamos kokybės vanduo tiekiamas gyventojų ūkiui – buities reikmėms, žaliųjų plotų laistymui (50% normos), individualių automobilių plovimui, komunaliniams ir visuomeniniams objektams, gaisrų gesinimui. Vandenvietė pajėgi aprūpinti geriamuoju vandeniu visus vartotojus.

3 lentelė. Vidutiniai parduodamo vandens kiekiai ir esamos vandenvietės

Eil. Nr.	Vandenvietės pavadinimas	Projektiniai pajėgumai m ³ /metus	Vidut. parduodami vandens kiekiai t.m ³ /metus; m ³ /parą	Kiti duomenys
1	Josvainių vandenvietė	280 000	57147; 157	Gyv. skaičius – 1545
				Abonentai 395
				Gręžinių skaičius 2

UAB „Kėdainių vandenys“ duomenimis 73 % vamzdžių būklė gera (nauji tinklai), apie 20% patenkinama, apie 7 % vamzdžių būklė bloga, reikia keisti naujais.

Pakelto vandens kiekis – 22 000 m³/metus.

4 lentelė. Komunikacijų rodikliai

Metai	Vandentiekis			Buitinės nuotekos	Nuotekų valymas, našumas m ³ /metus	Lietaus nuotekos tūkst. m ³ /met.	Vandens gerinimas	Vandenvietės išnaudojamas pajėgumas, %
	Abonentai vnt.	Suvartoja:		m ³ /metus				
		m ³ /parą m ³ /metus						
2009	395	157	57147	14 800	Siurblinė (2 siurbLIAI) 91 300	nėra	Fe šalinimas (nėra)	~7.9

63 % gyventojų naudojami vandentiekio sistema.

40,9 % gyventojų naudojami buitinių nuotekų sistema.

Vandentiekio tinklų ilgis ~ 10,38 km. Buitinių nuotekų ilgis 11,620 km.

Gatvių, žaliųjų plotų, gėlynų laistymui vanduo imamas iš atvirų vandens telkinių.

Vandenvietės sanitarinės apsaugos zonos nustatytos 50 m. atstumu ir yra vykdomas vandens monitoringas. Reguluojančių talpų nėra. Techninio vandens poreikavimas nėra. III-čio pakėlimo siurblių nėra, II-o pakėlimo siurblinė yra vandens gerinimo stotyje – aprūpinant geriamuoju vandeniu Josvainių gyvenvietę.

Planuojamoje Josvainių miestelio aplinkinėje teritorijoje vandens tiekimas numatomas iš Josvainių vandenvietės. Išnaudojamas vandenvietės pajėgumas šiuo metu sudaro tik 7,9% esamo pajėgumo.

Įvertinus vandenvietės pajėgumą pagal vandenvietėje instaliuotų siurblių projektinį našumą ir dabartinį vandens suvartojimą gyventojų demografinę situaciją pramonės nebuvimą, galima daryti išvadą, kad eksploatuojama vandenvietė yra pajėgi aptarnauti perspektyviniame laikotarpyje prognozuojamą gyventojų skaičių.

Ateityje plėtojant verslo sektorių vandens poreikis turi būti nustatomas atskirai. Yra padaryta prielaida, kad vandens poreikis liks nepakitęs.

6.2. VANDUO ŽALIŲJŲ PLOTŲ LAISTYMOI

5 lentelė. Miestelio gatvių ir žaliųjų plotų laistymui

Eil. Nr.	Pavadinimas	Laistymo norma 1 gyv. /parą	Gyventojų skaičius, vnt.	Laistymo norma, m ³ /parą
1.	Žaliųjų plotų, aikščių gatvių laistymas	50	4011	200.5

6.3. VANDENS KIEKIAI PRIEŠGAISRINIAMS REIKALAMS

Pagal „Priešgaisrines apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos“ direktoriaus įsakymo (NR. 1-168) 2009.05.22. lentelę 1 Josvainių miestelyje vienu metu kilusių gaisrų skaičius būtų:

6 lentelė.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Gaisrų skaičius, vnt.	Debitas l/sek		Gaisro trukmė, val.	Vandens kiekis, m ³
			Vienam gaisrui	Bendras		
1.	Išorės gaisrų gesinimas	1	10	10	3	10.8

Vandens poreikis gaisrinėms reikmėms patenkinamas, įvertinus galimybę paimti vandenį iš atvirų vandens šaltinių, naudojant priešgaisrinius hidrانتus. Dalyje vandentiekio tinklų maži vamzdžių diametrai – negalima pastatyti gaisrinių hidrantų.

6.4. BUITINĖS NUOTEKOS

Josvainių miestelyje veikia centralizuota mišrioji buitinių nuotekų sistema biologinio valymo įrenginiai, kurių būklė patenkinama. Nuotekų tinklų ilgis apie 11,620 km.

Išvalytų ir perpumpuotų nuotekų kiekiai, gyventojų, besinaudojančių vandentiekio-nuotekų sistema, skaičius

7 lentelė. Perpumpuotų nuotekų kiekiai

Gyventojų skaičius (abonentai)		Gyventojų skaičius procentais		tūkst. m ³ /metus	
vanduo	nuotekos	vanduo	nuotekos	pajėgumas	Nuotekų kiekis, m ³ /parą
395	266	63	40.9	91.3	250

Buitinių nuotekų sistema naudojasi 395 abonentai.

Netvarkytos nuotekos individualiai šalinamos gyvenamojoje aplinkoje, surenkamos duobėse bei kitais būdais. UAB „Kėdainių vandenys“ teikia nuotekų surinkimo bei išvalymo paslaugas iš išsėmimo duobių. Buitinės nuotekos iš gyvenamųjų pastatų, neprijungtų prie miestelio nuotakyno, išvežamos į Kėdainių nuotekų valymo įrenginius, pastatų savininkams sudarius su UAB „Kėdainių vandenys“ atitinkamą sutartį. Vandenvalos įrenginių sanitarinių apsaugos zonų nėra.

Veikia nuolatinio veikimo biologiniai valymo įrenginiai be azoto ir fosforo šalinimo (50.0 m³/p). Išvalymas pagal BDS7-99%, pagal SM-95%. Perteklinis dumblas vežamas į Kėdainių nuotekų valyklos įrenginius, po to sandėliuojamas dumblo aikštelėse. UAB „Kėdainių vandenys“ duomenimis esami nuotekų valymo įrenginiai nepajėgūs priimti ir išvalyti didėjančių nuotekų kiekių, būtina juos rekonstruoti, didinti pajėgumą.

Išvalytas vanduo išleidžiamas į Šušvės upę.

Buitinių nuotekų plėtra bus vykdoma pagal Kėdainių rajono vandentiekio - nuotekų specialųjį planą, numatant praplėsti buitinių nuotekų tinklus, įvertinant, kad dalis gyventojų neturi buitinių nuotekų. Ypatingai reikia atkreipti dėmesį, kad pagrindinės Josvainių miestelio Kėdainių gatvės gyventojai neturi nuotekų sistemos ir nuotekas šalina į vietines nuotekų talpas. Šiuo metu buitinių nuotekų neturi 1 daugiabutis namas ir 113 nuosavų namų.

Būtina pastoviai daryti Šušvės upės vandens kokybės tyrimus tirti dumblą, išsiaiškinti, ar dumblas nėra užterštas sunkiaisiais metalais.

Pagal investicinę programą „Dumblo tvarkymas Lietuvoje“, numatoma Josvainių nuotekų valykloje dumblą sutankinti ir vežti pūdymui į Kėdainiuose įrengtą galutinio dumblo apdorojimo

aikštelę. Pagal sunkiųjų metalų koncentraciją turi būti nustatoma dumblo kategorija (LAND 20-2005).

Būtina rekonstruoti miestelio esamus nuotekų valymo įrenginius.

8 lentelė. Prognozuojamas buitinių nuotekų kiekis

Gyventojų skaičius Josvainiuose	m ³ /p	Tūkst. m ³ /metus
2020 m. 1500 žm.	270,5	98,7
Komunalinei sričiai - 23 %	62,2	22,7
Infiltracijai - 12 %	32,5	12,1
		Viso: 133,5

2011 metais bus nutiesta buitinių 3071 m. diam. 200 nuotekų tinklų Rytų, Sodų, Alyvų, Nevėžio, Liepų, Vyšnių gatvėse, o perspektyvoje - 820 m. d 200 mm. Kėdainių, Topolių gatvėse.

Būtina rekonstruoti esamus valymo įrenginius, numatyti nuotekų tinklus naujai planuojamuose užstatyti kvartaluose.

6.5. LIETAUS NUOTEKOS

Yra tik viena lietaus nuotekų linija, kuri išleidžia lietaus nuotekas į Šušvės upę - šio tinklo eksploatacija rūpinasi daugiabučių bendrija.

Numatyti atskirtąją nuotekų sistemą, numatyti naujų tinklų klojimą, derinant su gatvių rekonstrukcija, įrengti sėsdintuvus, naftos gaudykles.

Numatomi uždaviniai :

- Vandentiekio sistemos išplėtojimas numatomas Kėdainių gatvėje ir miesto plėtos ribose.
- Užtikrinti tinkamą priešgaisrinę vandentiekio sistemą. Ši sistema turi atitikti visus jai keliamus reikalavimus. Įrengti priešgaisrinius hidrانتus pagal priešgaisrinius reikalavimus, pagerinti privažiavimus prie jų.
- Reikia siekti, kad Josvainių miestelyje susidarančios nuotekos būtų išvalomos iki Lietuvos teisės dokumentuose išdėstytų reikalavimų.
- Atnaujinant, perklojant miestelio gatves reikia numatyti teritorijas, skirtas lietaus vandens sistemai.
- Išplėsti centralizuotus nuotekų tinklus maksimaliai prijungiant prie bendro nuotakyno tuos vartotojus, kurie šiuo metu jau vartoja centralizuotai tiekiamą geriamą vandenį, tačiau nuotekų tvarkymu rūpinasi individualiai.
- Numatyti atskirtąją nuotekų sistemą.
- Renovuoti ir plėsti vandentiekio ir nuotakyno (įskaitant slėginius ir savitakinius) tinklus planuojamoje teritorijoje.
- Vykdyti eksploatuojamų požeminio vandens horizontų monitoringą, teikti siūlymus dėl vandens kokybės gerinimo.
- Paviršinių nuotekų tvarkymo sistemos turi būti įrengiamos visose naujai planuojamose potencialiai teršiamose teritorijose (pvz. mechanizacijos kiemuose, degalinėse ir kt.).
- Būtina rekonstruoti ir didinti valymo įrenginių pajėgumą, nes nuotekų valymo įrenginiai nepajėgūs priimti ir išvalyti didėjančių nuotekų kiekių.
- Numatyti priemones užkertančias kelią paviršinių nuotekų patekimui į buitinių nuotekyną.

6.6. ŠILUMOS TIEKIMAS

Labūnavos gatvėje yra Josvainių katilinė, kurioje įrengti du dujinio kuro katilai, eksploatuojami nuo 1999 metų. Bendras jų galingumas 1.6 MW (kiekvienas po 0.8 MW). Šioje katilinėje naudojamas vienos rūšies kuras – gamtinės dujos. Kanaliniai šilumos tinklai, planuojami keisti į bekanalinius. 2011 metų sausio mėn. duomenimis 50 % tinklų sudarė bekanaliniai šilumos tinklai.

Šilumos gamybos ir paskirstymo zonos patvirtintos Kėdainių miesto ir gyvenviečių šilumos ūkio specialiajame plane.

Decentralizavimo procesas nevyksta. Šilumos šaltinių projektų praėjusį dešimtmetį nebuvo ir artimiausiais metais nenumatoma.

Vartotojai Josvainių katilinėje: Ariogalos g. 2, 4, 19; Kėdainių g. 9; Labūnavos g. 4, 5, 6, 7, 10; Skroblų g. 4, 6, 10, 12 14.

Josvainių RK tinklų ilgiai Ø 32 – 14.9 m; Ø 50– 281.0 m; Ø 70– 394.0 m; Ø 80– 409.8 m; Ø 100– 399.9 m; Ø 125– 8.0 m; Ø 150– 209.0 m; Ø 200– 40.0 m.

Prognozuojamas šilumos poreikis įstaigoms ir parduotuvėms bus iš centralizuotos dujinės katilinės. Šiuo metu Josvainių gimnazija, Josvainių socialinis centras, parduotuvės apšildomi iš centralizuotos dujinės katilinės.

Gyvenvietės plėtros ribose - numatoma galimybė prijungti naujus vartotojus.

Šilumos ir karšto vandens tiekimo tinklų apsaugos zona yra žemės juosta, kurios plotis po 5 metrus nuo kanalo (vamzdyno) kraštų, kameros išorinės sienos.

Numatomi uždaviniai :

- Būtina skatinti daugiabučių namų renovaciją, mažinti šilumos suvartojimą, tuo pačiu sudeginamo kuro kiekį.
- Įgyvendinti efektyvaus energijos vartojimo priemones savivaldybei priklausančiuose pastatuose.
- Renovuoti šilumos tinklus. Mažinti šilumos perdavimo nuostolius.

6.7. ELEKTROS TIEKIMAS

Josvainių miestelio elektros perdavimo ir skirstymo sistema yra dalis Lietuvos energetinės sistemos, susidedanti iš aukštos įtampos perdavimo tinklo ir elektros skirstymo vartotojams bei žemesnės įtampos skirstomojo tinklo.

9 lentelė. Pagrindinės elektros trasų techninės charakteristikos Josvainių miestelio ribose

Pavadinimas	Vienetai	Josvainių miestelis
35 kV transformatorių pastotės	vnt.	1
35 kV oro linijos	km.	~ 3,0
6-10 kV transformatorinės	vnt.	
6-10 kV oro linijos, 6-10 kV kabelinės linijos 0,4 kV oro linijos, 0,4 kV kabelinės linijos	km.	~10

Numatomi uždaviniai :

- Patikimai ir saugiai aprūpinti energija visas ūkio šakas.
- Didinti elektros energijos paskirstymo efektyvumą, mažinti energijos nuostolius skirstomuosiuose tinkluose.

- Skatinti energijos gamybą iš vietinių atsinaujinančiųjų (vėjo, saulės, geotermine energija, biomasė) ir atliekinių išteklių, diegti šiuolaikiškus alternatyvius energijos gamybos metodus.
- Atnaujinti elektros energijos tiekimo infrastruktūrą.
- Pasiiekti, kad vietiniai atsinaujinantieji ir atliekiniai energijos ištekliai 2025 metais sudarytų ne mažiau kaip 20 procentų bendro pirminės energijos balanso.
- Išplėsti elektros tinklus Josvainių miestelio siūlomoje plėtroje.

6.8. GAMTINIŲ DUJŲ TIEKIMAS

Vadovautasi sąlygomis:

AB agrofirma „Josvainiai“ 2009-05-12, Nr.25 išdavė planavimo sąlygas, Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano rengimui.

Gamtinių dujų tiekimo sistemą sudaro: magistralinių ir skirstomųjų tinklų vamzdynai ir jų technologiniai priklausiniai. Gamtinių dujų perdavimo ir paskirstymo stočių nėra.

AB agrofirma „Josvainiai“ tiekia dujas Josvainių miestelyje, kuriame yra 151 buitiniai vartotojai (1 namas 4 bt., 1 namas 8 bt., 8 namai 12 bt. ir 30 individualių namų) ir miestelyje eksploatuojama 1 katilinė, kuri kurui naudoja gamtines dujas.

Gamtinių dujų magistralinių ir skirstomųjų tinklų ilgis Josvainių miestelyje – 5781,35 m; vamzdynų skersmuo 200-400 mm.

10 lentelė Gamtinių dujų suvartojimas Josvainių miestelyje (tūkst.m³).

	2007	2008	2009	2010	Numatoma
Suvargota gamtinių dujų (tūkst.m ³)	302,6	294,5	284,8	323	340

11 lentelė Josvainių miestelyje gamtinių dujų suvartojimas pagal paskirtį (tūkst.m³).

	2007	2008	2009	2010	Numatoma
Komunaliniai-buitiniai vartotojai	230	233,5	225	255,7	
Gyventojai	72,6	61	59,8	67,3	
Viso:	302,6	294,5	284,8	323	

Josvainių miestelyje nėra suprojektuotų naujų tinklų ir kol kas nenumatoma projektuoti.

Numatomi uždaviniai :

- Gamtinių dujų tiekimo sistemos perdavimo ir paskirstymo tinklų plėtrą vykdyti pagal parengtus investicinius projektus ir įvertinus jų ekonominį pagrįstumą;
- Skatinti vartoti ekologiškai švaresnį organinį kurą — gamtines dujas;
- Parengti Josvainių miestelio savivaldybės gamtinių dujų tiekimo dujifikavimo schemą;
- Riboti užstatymo intensyvumą po 200 metrų atstumu į abi puses nuo esamų magistralinių dujotiekių vamzdžių ašies, kurie suprojektuoti ir pastatyti pagal pirmos vietovės klasės reikalavimus.

6.9. ATLIEKŲ TVARKYMAS

Josvainių miestelio seniūnijos vaidmuo, plėtojant atliekų tvarkymo sistemą yra apibrėžtos Kėdainių rajono komunalinių atliekų tvarkymo taisyklėse bei Lietuvos respublikos teisės aktuose, reglamentuojančiuose atliekų tvarkymą.

Nepavojingos atliekos iš Josvainių miestelio vežamos į Kėdainių Zabieliškio regiono nepavojingų atliekų sąvartyną. Į jį atliekos vežamos iš viso Kėdainių regiono. Uždarius visus aplinkosaugos reikalavimų neatitinkančius sąvartynus, tai vienintelis regione veikiantis nepavojingų atliekų sąvartynas. Sąvartyne šalinamos tik nepavojingos atliekos: mišrios komunalinės atliekos (likusios po rūšiavimo, perdirbti ar kitaip naudoti netinkamos buitinės atliekos) bei kitos atliekos, kurios nepriskiriamos pavojingoms atliekoms. Individualių namų Josvainių bendrojo naudojimo konteineriai išvežami kartą per savaitę.

Susikaupusias stambiagabaritės atliekas gyventojai gali nemokamai gabenti į Kėdainių mieste J. Basanavičiaus gatvės gale įrengtą atliekų priėmimo punktą.

Aikštelė pastatyta įgyvendinant projektą „Kauno regiono atliekų tvarkymo sistemos sukūrimas“, finansuojamą Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos lėšomis.

Į Kėdainių atliekų priėmimo aikštelę gyventojai gali atvežti: medienos atliekas, skaidrų ir spalvotą stiklą, popierių; plastiką, buitinius prietaisus (šaldytuvus, televizorius, virykles, žaislus, elektros prietaisus ir kitus įrenginius), metalą, padangas, pavojingas buitines atliekas (liuminescencines lempas, akumuliatorius ir galvaninius elementus, senus tepalus, transporto priemonių oro ir tepalo filtrus bei kitas pavojingas buityje susidaranti atliekas); buityje susidariusias statybines atliekas.

Biologiškai suyrančias atliekas (smulkias šakas, lapus, nupjautą žolę) - gyventojai gali vežti į aikštelę Zabieliškio sąvartyne.

Numatomi uždaviniai:

- Užtikrinti žmonių sveikatai ir aplinkai saugų visų atliekų srautų tvarkymą.
- Skatinti atliekų surinkimą, rūšiavimą, perdirbimą ir antrinį panaudojimą.

7. SUSISIEKIMO SISTEMA

Atsižvelgiant į Josvainių miestelio teritorijos bendrojo plano tikslus bei į esamos būklės analizėje nustatytus Josvainių miestelio susisiekimo ypatumus ir trūkumus, formuojami tokie strateginiai miestelio susisiekimo sistemos plėtros tikslai:

- Gerinti automobilių bei pėsčiųjų eismo sąlygas miestelio gatvėse ir bendrą gatvių būklę;
- Mažinti Josvainių miestelį ir Juodkaimių kaimą kertančio tranzitinio kelio Nr. 229 Aristava – Kėdainiai – Cinkiškis eismo neigiamą poveikį;
- Formuoti susisiekimo infrastruktūrą numatomose urbanizuoti teritorijose;
- Skatinti keliones nemotorizuotu transportu, plėsti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą.

Josvainių miestelio išoriniai transporto ryšiai realizuojami išskirtinai automobilių keliais. Josvainių miestelis, Juodkaimių kaimas ir likusi planuojamos teritorijos dalis yra pasiekiami krašto keliu Nr. 229 Aristava – Kėdainiai – Cinkiškis bei rajoninės ir vietinės reikšmės keliais. Patogūs krašto keliai, taip pat Josvainių geografinė padėtis vidurio Lietuvoje, rajono centro artumas lemia, kad Josvainiai turi pakankamai gerą išorinį susisiekimą automobilių transportu.

Pagrindinės miestelio gatvės susiformavusios kaip valstybinės reikšmės kelių tęsiniai užstatytose teritorijose. Pagrindinė Kėdainių gatvė, kuri formuoja miestelio gatvių tinklo ašį, sutampa su keliu Nr. 229. Kitos svarbesnės gatvės – Ariogalos, Tiltos, taip pat Parko gatvė Juodkaimiuose sutampa su rajoninės reikšmės keliais (atitinkamai keliai Nr. 2004, 2031 bei 3514). Šios gatvės yra asfaltuotos ir gerai prižiūrimos (jų priežiūrą vykdo VĮ „Kauno regiono keliai“), todėl automobiliams eismo sąlygos jose yra geros. Didesnė dalis kitų miestelio gatvių bei į planuojamą teritoriją patenkančių vietinės reikšmės kelių nėra asfaltuoti. Jų dangos (žvyro arba grunto) linkę greičiau dėvėtis, yra nelygios, dulka, o tai blogina eismo sąlygas bei sąlygoja

didesnę taršą. Juose nėra nei šaligatvių, nei pėsčiųjų takų. Šaligatvių trūksta net ir asfaltuotose miestelio gatvėse (įskaitant ir jau minėtas Ariogalos, Tiltų bei Parko gatves, kuriose šaligatviai įrengti tik epizodiškai).

Josvainiai – kompaktiškas miestas ir kelionės pėsčiomis arba dviračiais mieste yra populiarios bei skatintinos ir ateityje, nes tai skatina sveiką gyvenimo būdą, mažina automobilizaciją ir investicijų į susisiekimo infrastruktūrą poreikį. Todėl eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas bei bendros gatvių būklės gerinimas šiame bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Visas gatvių tinklas miestelio kontekste yra pakankamai tolygus ir, nors platesnių kaip dviejų eismo juostų gatvių nėra, užtikrina pakankamą pralaidumą tiek dabartiniam, tiek perspektyviniam eismo lygiui. Vertinant Josvainius ir Juodkaimius kaip bendrą urbanistinį darinį ir jų gatvių tinklą kaip bendrą, matomos rišumo problemos. Josvainius ir Juodkaimius jungia vienintelė Kėdainių gatvė su vieninteliu planuojamoje teritorijoje esančiu automobilių tiltu per Šušvę. Šiai dienai tai nesukelia susisiekimo problemų, tačiau ateityje, vykstant Josvainių ir Juodkaimių plėtrai, bei šioms gyvenamosioms teritorijoms apsijungiant į vieną miestelio tipo gyvenvietę, tai gali tapti rimtu trukdžiu. Kaip jau minėta, Kėdainių gatvė yra tranzitinė gatvė ir krašto kelio Nr. 229 dalis. Kelias jungia rajono centrą Kėdainius su magistralinės reikšmės keliu Nr. A1 Vilnius – Kaunas – Klaipėda, todėl eismas Kėdainių gatvėje yra ženkliai intensyvesnis negu visose kitose į planuojamą teritoriją patenkančiose gatvėse ar keliuose. Intensyvėjantis automobilių, dviratininkų (ir pėsčiųjų) judėjimas tarp Josvainių ir Juodkaimių pirmiausiai gali pasireikšti šioje gatvėje didėjančiu avaringumu, nes, kaip rodo patirtis, būtent tranzitinių ir vietinių automobilių srautų susikirtimo vietos yra padidinto pavojaus. Taigi, planuojant bendrą Josvainių ir Juodkaimių plėtrą, reikalinga numatyti ir šių teritorijų sujungimą - alternatyvią gatvę, skirtą pėsčiųjų ir dviratininkų eismui, dabartinei Kėdainių gatvei. Naujas pėsčiųjų/dviratininkų takas su tiltu per Šušvę siūlomas Liepų ir P. Cvirkos g. tęsinyje ir įsijungiantis į Parko g. Juodkaimiuose ties sankryžą su Miško g. Tokiu būdu būtų kompleksškai pasiekta keleta tikslų:

- Suformuota nauja bendra Josvainių miestelio ir Juodkaimių kaimo ašis, kuri leis sudaryti geresnes ir saugesnes eismo sąlygas dviratininkams;
- Naujasis tiltas per Šušvę sutrumpins kelią tarp Josvainių ir Juodkaimių, todėl labai tikėtina, kad jis taip pat paskatins gyventojus daugiau keliauti pėsčiomis ar naudoti nemotorizuotas, ekologiškas transporto priemones, sudarys palankias sąlygas plėsti pėsčiųjų ir dviračių takų tinklą. Naujiems pėsčiųjų-dviračių takams tiesti bus išnaudotos Šušvės pakrantės, taip sujungiant naująjį tiltą su Gluosnių taku, Gojaus ir Šušvės gatvėmis kairiajame krante, bei su žaliaisiais plotais dešiniajame krante.

Naujo tako su tiltu per Šušvę statyba (įskaitant ir įgyvendinimo laiką) turi būti pagrįsta ne tik strategiškai, bet ir ekonominiu, socialiniu bei poveikio aplinkai požiūriais. Vertinant pagal dabartinę ekonominę situaciją ir esamą susisiekimo poreikį, šios priemonės įgyvendinimas tikėtinas tik ilgalaikėje perspektyvoje.

Kitos naujos gatvės ir gatvių tinklo plėtra planuojama numatomose urbanizuoti teritorijose: Josvainiuose – rytų ir šiaurės – vakarų kryptimi bei Juodkaimiuose pietvakarių kryptimi. Naujos gatvės planuojamos prisiderinant prie esamo gatvių tinklo išplanavimo (dauguma – esamų gatvių tęsinyje). Naujų sankryžų krašto kelyje Nr. 229 rengti nenumatoma ir nerekomenduojama.

Remiantis stebėjimais ir ekspertiniu vertinimu, šiuo metu Josvainiuose automobilių parkavimo vietų poreikis yra pilnai patenkinamas, todėl naujų automobilių stovėjimo aikštelių plėtra nenumatoma.

8. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS VISUOMENĖS POREIKIAMS

Teritorijos rezervuojamos šiems visuomenės poreikiams:

- Susisiekimo infrastruktūrai;
- Inžinerinei infrastruktūrai;
- Saugomoms teritorijoms;
- Naudingų iškasenų gavybai;
- Krašto gynybos poreikiams;
- Svarbioms miestelio funkcinėms zonoms.

Josvainių miestelio teritorijoje bendrojo plano sprendiniai nenumato naujų saugomų teritorijų bei naujų teritorijų krašto gynybai. Taip pat miestelio teritorijoje nėra naudingųjų iškasenų gavybos teritorijų.

Miestelio bendrojo plano sprendiniai numato rezervuoti teritorijas visuomenės poreikiams kelių (gatvių) infrastruktūros, inžinerinės infrastruktūros plėtrai bei šioms miestelio funkcinėms zonoms: miestelio želdynams, parkams, centrinei aikštei.

8.1. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SUSISIEKIMO (KELIŲ, GATVIŲ) INFRASTRUKTŪRAI

Eismo sąlygų automobiliams ir pėstiesiems gerinimas, gatvių asfaltavimas (rekonstrukcija), šaligatvių ar pėsčiųjų takų prie gatvių įrengimas, bei bendros gatvių būklės gerinimas Josvainių miestelio bendrajame plane įvardinamas kaip vienas iš svarbiausių ir prioritetinių susisiekimo infrastruktūros plėtros uždavinių.

Gatvių ir kelių rekonstravimas ar naujų jungčių planavimas susijęs su didesnio ploto kelių apsaugos zonomis ar tiesiog naujų teritorijų poreikiu. Siekiant įgyvendinti miestelio teritorijos bendrojo plano sprendinius yra numatyta:

- Įrengti naują gatvę su pėsčiųjų / dviratininkų tiltu per Šušvę, Liepų ir P. Cvirkos g. tęsinyje, kuri įsijungs į Parko g. Juodkaimiuose ties sankryža su Miško g.
- Kitos naujos gatvės ir gatvių tinklo plėtra planuojama numatomose urbanizuoti teritorijose: Josvainiuose – rytų ir šiaurės – vakarų kryptimi, bei Juodkaimiuose pietvakarių kryptimi. Naujos gatvės planuojamos prisiderinant prie esamo gatvių tinklo išplanavimo (dauguma – esamų gatvių tęsinyje).

8.2. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS INŽINERINEI INFRASTRUKTŪRAI

Inžinerinės infrastruktūros plėtra ir modernizavimas miestelio teritorijoje, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius yra susijęs su:

- Buitinių nuotekų plėtra, kuri vykdoma pagal Kėdainių rajono vandentiekio – nuotekų specialųjį planą, numatant praplėsti buitinių nuotekų tinklus bei rekonstruoti esamus;
- Naujų inžinerinių tinklų tiesimas planuojamas numatomose urbanizuoti teritorijose, naujai planuojamose susisiekimo trasose;
- Numatomi nauji vandentiekio tinklai pagrindinėje Josvainių miestelio Kėdainių gatvėje ir kitose gatvėse, patenkančiose į miestelio plėtros ribas.

8.3. TERITORIJŲ REZERVAVIMAS SVARBIOMS MIESTELIO FUNKCINĖMS ZONOMS

Josvainių miestelio bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti numatoma teritorijų rezervavimas naujai plėtojamoms zonoms:

- Parko zonai miestelio vakarinėje dalyje;
- Centrinei aikštei su parko teritorija miestelio centrinėje dalyje;
- Miškų ūkio teritorijai miestelio rytinėje dalyje.

Bendrojo plano sprendiniuose nurodomos preliminarios teritorijos, reikalingos panaudoti visuomenės poreikiams. Tai žemės plotai, numatyti parkams ir kitiems rekreaciniams objektams, gyvenviečių infrastruktūrai ir kt. Šių plotų detalesnis tvarkymas, atskiriant galimas privatizuoti žemės sklypų dalis, galimas tik parengus kiekvienos teritorijos specialųjį ar detalųjį planą.

9. BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

Vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo nuostatomis, patvirtinus bendrąjį planą, turi būti vykdoma bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas), priežiūra ir kontrolė, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, nustatomas investicijų poreikis, rengiamos programos bendrojo plano sprendiniams įgyvendinti.

Bendrojo plano stebėsenos metu:

- rengiama bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo programa, nustatomas investicijų poreikis;
- formuojant savivaldybės biudžetą, teikiami pasiūlymai dėl bendrojo plano sprendinių įgyvendinimo;
- stebimi ekonominio potencialo, ūkinės veiklos, infrastruktūros, nekilnojamojo turto rinkos raidos pokyčiai;
- vykdoma gamtos ir kultūros paveldo objektų išsaugojimo priežiūra;
- analizuojami sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos infrastruktūros bei jų sąlygų pokyčiai;
- vykdoma kultūros ir švietimo infrastruktūros duomenų informacijos analizė;
- analizuojama teritorijų planavimo duomenų banke sukaupta informacija;
- analizuojamos kitos pagrindinės ekonominės veiklos sąlygos ir kiti aplinkos kokybę įtakojantys faktoriai.

Remdamiesi bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo stebėsenos duomenimis, savivaldybės administracijos direktorius, ne vėliau kaip likus šešiams mėnesiams iki kiekvienų savivaldybės rinkimų pradžios, turi pateikti ataskaitas savivaldybės tarybai, taip pat informuoti visuomenę apie bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimą.

Savivaldybės administracijos direktorius per šešis mėnesius po savivaldybių tarybų rinkimų turi supažindinti savivaldybės tarybą savivaldybės teritorijos bendrojo teritorijų planavimo dokumentų sprendinių įgyvendinimo rezultatais.